

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2014/15:4

Fredagen den 17 oktober

§ 1 Allmänna frågor

Utrikesminister Margot Wallström

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor den 29 september 2014

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor den 21 oktober 2014

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar utrikesminister Margot Wallström med medarbetare välkomna till nämnden.

Finns det några utestående A-punkter? Det finns det inte. Vi går vidare till återrapport från mötet den 29 september.

Anf. 2 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Först och främst vill jag säga att jag har sett fram emot att få träffa er och samarbeta med er. Jag hoppas att det ska bli ett gott samarbete. Det är väl första och enda gången jag kan be om tillgift för att jag inte kan alla detaljer och säkert ibland måste säga att jag inte har hunnit sätta mig in i allt som täcks av olika frågor. Jag har varit nästan elva år i EU, så nu märker jag att man är tillbaka i förkortningsraseriet. Det är i alla någonting som är välkänt, och jag ser fram emot diskussionen.

Som min företrädare säkert skulle ha sagt: Av lätt insedda skäl kan jag inte rapportera vad som hände vid mötet i rådet. En sammanfattning av de frågor som togs upp har sänts ut, och jag har inga ytterligare kommentarer.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för det och går vidare till punkt 3, Övriga frågor, aktuella lagstiftningsförslag och information från ordförandeskapet.

Har utrikesministern någon information?

Anf. 4 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Jag har inget att tillägga.

Anf. 5 ORDFÖRANDEN:

Då går vi vidare på dagordningen till frågor om icke lagstiftande verksamhet, punkt 5, Resolutioner, beslut och yttranden antagna av

Anf. 6 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):
Nej.

Anf. 7 ORDFÖRANDEN:
Då går vi vidare till punkt 6, Förberedelser inför Europeiska rådets möte den 23–24 oktober 2014, Europeiska rådets slutsatser.

Anf. 8 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):
Det som händer på många möten är att det blir en sorts sista tillfälle för den avgående kommissionen att göra sammanfattningar, slutsatser och en tillbakablick. Det kommer vi nog att märka på många möten i EU-sammanhang framöver. Det här mötet blir det sista ordinarie under Van Rompuys ledning.

Huvudfrågan är klimat- och energiramverket för 2030, och sedan kommer frågan om den ekonomiska utvecklingen och utrikespolitiska frågor, beroende på vad som händer. Jag har redan märkt att utrikesministrarna, och förstås statsministrarna, befinner sig i stormens öga just nu.

I fråga om klimat- och energiramverket handlar det om att fastställa målen för minskning av utsläpp av växthusgaser, målen för användning av förnybar energi och energieffektivisering. I nästa steg är frågan hur de här minskningarna ska fördelas och finansieras, det vill säga den börda eller det ansvar som medlemsländerna ska ta.

Förhandlingarna har pågått sedan i våras, och det finns en väldigt tydlig skiljelinje mellan de medlemsländer som vill vara mer ambitiösa och de som tycker att man kanske ska hålla tillbaka något. Kopplat till det finns det en diskussion och slutsatser om hur EU:s försörjningstrygghet kan stärkas. Den här frågan drivs av flera medlemsländer och blir nog en viktig del i uppgörelsen om ramverket. Man måste ha stor förståelse, säger vi från regeringens sida, för den utsatta situation som många medlemsländer befinner sig i.

Vi i regeringen anser att ambitionerna i kommissionens förslag är för låga och måste skärpas. Regeringen vill se en utveckling där vi inför klimattoppmötet i Paris nästa år ska göra utfästelser i linje med ansvar och förmåga och med ett mål om 50 procents utsläppsreduktioner till 2030 jämfört med 1990. Därför agerar vi för att skapa en process som möjliggör ökade ambitioner efter Europeiska rådet i oktober. Vi hade förstås välkomnat ett högre mål om förnybar energi, kring 40 procent.

Vad gäller energieffektivisering är det viktigaste att det blir ett bindande mål, med en ambition om minst 30 procents energieffektivisering. Vi tycker att bördefördelningen ska ske på ett rättvist och mer kostnads-effektivt sätt där alla bidrar till utsläppsreduktionerna.

Det viktigaste är att få till stånd en överenskommelse med tre tydliga målsättningar för klimat, förnybar energi och energieffektivisering för att vi ska kunna agera konstruktivt inför Paristoppmötet. Regeringen anser därför, trots den för låga ambitionen i förslagen, att vi ska medverka till en uppgörelse. Det viktiga är att man tar ett steg. Vi kommer att driva på

för att det ska vara så ambitiöst som möjligt, men vi behöver tydligt uttalade målsättningar.

Regeringen är kritisk till att det skapas nya fonder för finansiering av utsläppsminskningarna. Där kan jag svara på frågor om ni har några. Beträffande de finansieringslösningar som är kopplade till ramverket måste man se till att driva finansieringen bort från fossil energi mot energieffektivisering och förnybar energi.

Den ekonomiska utvecklingen i EU kommer också att behandlas vid Europeiska rådets möte, men någon diskussion förväntar vi oss inte därför att det inte finns några slutsatser förberedda i nuläget.

Vad gäller utrikes frågor brukar det tydligen bli klart mycket senare vilka frågor som kommer upp, men ebolakrisen kommer självklart att tas upp. Europeiska rådet ska bekräfta rådets beslut i september om en makroregional strategi för adriatisk-joniska regionen – jag kan bara hoppas att ni inte ställer frågor om några detaljer i den – och förhoppningsvis fatta beslut om den nya kommissionen.

Det här är de viktigaste frågorna.

Anf. 9 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr ordförande! Det här är inga nya frågor, speciellt inte klimatpolitiken. Vi har tagit del av debatten både på Europainivå och på svensk nivå och lyssnat med intresse på den förra regeringen och dess återrapporteringar kring klimatpolitiken och hur man kommer till rätta med problemen, men framför allt hur man ska samråda med andra länder för att komma till några slutsatser.

Vi står bakom att vi måste ha klimatmål; vi måste pressa tillbaka växthusgaserna i Europa och i hela världen. Men faktum är att Europa numera står för en ganska liten del av utsläppen. Utsläppen ökar med ett helt Europa på fyra fem år. Vi menar att man kanske ska satsa mer pengar på forskning och utveckling för att kunna komma till rätta med problemen.

Det finns ett förslag till en svensk ståndpunkt under denna informationspunkt. Normalt sett brukar man inte anmäla avvikande mening gällande en informationspunkt. Men eftersom regeringen ändå framför en ståndpunkt vill jag – även om jag vet att de här frågorna kommer att återkomma – anmäla avvikande mening med anledning av det som vi anförde i miljö- och jordbruksutskottet den 16 oktober.

Anf. 10 JOHAN HULTBERG (M):

Herr ordförande! Även jag vill prata lite om EU:s klimat- och energipaket. Vi från Alliansens sida delar regeringens uppfattning att det är oerhört centralt att det tecknas en överenskommelse på Europeiska rådet. Det är fundamentalt viktigt för att Sverige och EU ska kunna spela en viktig roll inför klimatförhandlingarna nu närmast i Lima och inför det avgörande klimattoppmötet i Paris nästa år.

Mot den bakgrunden är vi oerhört bekymrade över hur regeringen hanterat den här frågan och över det faktum att vi inom loppet av en vecka i praktiken har fått ta del av tre olika ståndpunkter från regeringen.

Vi är minst sagt lite frågande inför vem det egentligen är som tecknar firma å regeringens vägnar.

För en vecka sedan när finansministern var här uttryckte hon sitt stöd för kommissionens förslag rätt av. Häromdagen distribuerades det en ståndpunkt till EU-nämnden och till miljö- och jordbruksutskottet som var oerhört vag, utan några som helst siffror. Efter det att vi i går haft överläggningar med klimat- och miljöminister Åsa Romson i miljö- och jordbruksutskottet kom det sedermera på eftermiddagen en skriftlig ståndpunkt, och det är den som är med i underlaget för dagens sammanträde. Även det underlaget väcker en hel del frågor.

Jag skulle gärna vilja att ministern kommenterar ett antal av de frågor som väckts hos mig. Det handlar till exempel om bördefördelningen. Det är närmast en kontrollfråga, att regeringen inte anser att förnybarhetsmålet och energieffektiviseringsmålet ska bördefördelas på medlemsnivå.

Jag noterar en viss glidning vad gäller principerna för bördefördelningen när det handlar om utsläppsminskningarna. När klimat- och miljöminister Åsa Romson var i MJU i går tonade hon ned kostnadseffektiviteten som princip för bördefördelningen. Här upplever jag att utrikesministern snarare betonar kostnadseffektiviteten som princip för bördefördelningen. Det välkomnar jag i så fall. Från Alliansens sida tycker vi att det är oerhört viktigt att det just är kostnadseffektivitet som är vägledande för bördefördelningen när det gäller utsläppsminskningar.

Det som vi från Alliansen är mest bekymrade över är det faktum att regeringen till synes sänker den svenska ambitionen inför förhandlingarna. Alliansen har drivit på för att vi ska försöka landa på ett mål om 50-procentiga minskningar av utsläppen, varav 10 procent ska vara genom flexibla mekanismer, det vill säga att vi kan göra insatser kostnadseffektivt utanför unionen. Här verkar det som att regeringen landar på kommissionens målsättningar.

Om vi kan få några kommentarer om det så återkommer vi med avvikande mening lite senare.

Anf. 11 JENS HOLM (V):

Vi i Vänsterpartiet vill se högre mål för utsläppsminskningar, förnybar energi och energieffektivisering. När jag först läste den svenska ståndpunkten tyckte jag ändå att det var ett steg framåt, för man pratar om utsläppsminskningar med 50 procent och om 40 procent förnybar energi. Det är höjningar jämfört med kommissionens förslag.

I slutet av ståndpunkten säger regeringen att man ändå är beredd att acceptera kommissionens lägre ambitioner. Då tycker jag att det blir lite oklart vad det är för linje som vi egentligen kommer att driva på toppmötet nästa vecka.

För att göra det riktigt tydligt kan vi tänka oss att utrikesministern har fått ett nytt jobb, ska löneförhandla och får ett bud om att få en månadslön på 25 000. Utrikesministern tycker att det är alldeles för lågt och vill ha minst 30 000. Då går man inte in i den löneförhandlingen och säger: Jag vill egentligen ha 30 000, men jag är beredd att acceptera 25 000. Man säger förstås inte ens 30 000 utan kanske 35 000 och hoppas att förhandlingen leder fram till ett bättre förslag än budet.

Så till min konkreta fråga. När statsministern kommer till toppmötet nästa vecka, kommer då Stefan Löfven att säga ”Det är minst 50-procentiga utsläppsminskningar som gäller, och det är minst 40 procent förnybar energi som vi vill se i förslaget”, eller kommer Stefan Löfven redan från början att säga ”Egentligen vill Sverige något annat, men vi accepterar detta rakt av”? Jag tycker att det är viktigt att vi får det klargjort.

Oavsett hur det är vill vi i Vänsterpartiet ha högre målsättningar, men jag tror att jag återkommer till det, för jag vill först veta vilken förhandlingsstrategi som gäller från regeringens sida.

Anf. 12 ORDFÖRANDEN:

Det som finansminister Andersson sade här förra fredagen återges i de stenografiska uppteckningarna, om man vill ha en mer utförlig redogörelse.

Anf. 13 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Tack, ärade ledamöter, för frågorna!

Självklart går vi in i en förhandling med vårt bud, med det som vi anser borde vara EU:s roll fortsatt: att driva på och att vara så ambitiösa att vi ställer oss i spetsen, så som vi alltid har gjort.

Jag kan säga att jag själv i hög grad har varit ansvarig för de här förhandlingarna från EU:s sida och vet hur vi påverkar resten av världen – inte som ett land som har små utsläpp och därför inte spelar någon roll utan som de som är beredda att ställa sig där och argumentera tydligt för att vi behöver göra något hemmavid men också internationellt.

Vårt bud är 50 procent – 40 procent plus 10 procent i internationella krediter. Det kommer vi att så att säga köra i botten. Men vi inser att det är svårt. Vi vet hur det ligger till i medlemsländerna, hur de argumenterar just nu. Det kommer att bli svårt att få igenom det. Men om vi märker att vi inte kan få majoritet för vårt förslag vill vi inte förhindra att det kommer till ett beslut – det är vad det handlar om. Här säger vi att den politiska markeringen är viktig. Vi inser vartåt det är på väg politiskt.

Alla mål är politiska. Det är inget annat. Vi kan säga att vi har stöd från IPCC och forskningen när det gäller händelseutvecklingen, sannolikheten för att vi kommer att få en mycket allvarlig utveckling när det gäller klimatfrågan. Men de här målen är i högsta grad politiska.

Därför måste man tänka så här: Om vi i EU sätter upp ett mål om att vi år 2050 ska ha utsläppsreduktioner som är upp till 90 procent, hur ska vi nå dit om vi inte år 2030 kan nå upp till 50 procent – 40 procent egna utsläpp och sedan 10 procent på internationella krediter? Hur ser vi att utvecklingen ska te sig framöver?

Vår utgångspunkt är att vi måste våga vara ambitiösa. Vi tror dessutom att vi klarar av det eftersom vi har tekniken. Vi har kunskaperna och allt det som krävs och dessutom en uppbackning från EU i stort för en politik som är ambitiös. Då kommer vi också att leda resten av världen. Så ser jag på det.

Självklart ska vi forska. Det är en viktig poäng att vi behöver ännu mer forskning. Det måste nu tillses på alla områden. Det vi behöver göra

handlar ju om allt från transporter till energiförsörjning. Det är jag helt med på.

Hur är det med kostnadseffektiviteten? Jag tycker att det är en viktig principfråga, och regeringen tycker förstås att det är en viktig fråga att driva. Än så länge har vi inget system för det som finns etablerat som en räknemodell och något som vi kan tillämpa fullt ut i alla de 28 medlemsländerna. Det är bekymret.

Man måste driva frågan så att vi får fler och fler med oss och så att vi kan utveckla en modell som också tittar på kostnadseffektiviteten. Man kan säga att handeln med utsläppsrätter faktiskt är ett sätt att göra det kostnadseffektivt. Det är att använda marknadskrafterna på rätt sätt för klimatets bästa. Det är fortsatt viktigt att försvara.

Energimålen ska fördelas per medlemsland. Återigen handlar det om vilka system och strukturer som vi har och kan använda på bästa sätt i fortsättningen. När det gäller kostnadseffektiviteten har vi ingen annan linje än den förra regeringen. Det här är vår syn på det.

Självklart går vi in i förhandlingarna med full kraft, utifrån vad vi tror är sakligt riktigt att göra.

Anf. 14 KERSTIN LUNGGREN (C):

Tack för föredragningen, utrikesministern!

Detta är en materia som har rört sig en del. När man läste den handling med regeringens ståndpunkt som kom till EU-nämnden tidigare stod det att kommissionens förslag måste skärpas och att man skulle återkomma med preciseringar i den delen.

Men den handling som vi fick i går från Miljödepartementet har en annan slutkläm, för den landar i att man accepterar kommissionens förslag. Det är naturligt att man då ställer sig frågan vad som är en skärping. Det verkar snarare vara en försvagning av den tidigare regeringens hållning om 50 procent – 40 plus 10.

När jag nu lyssnade på utrikesministern hörde jag ett mål om 50 procent – 40 plus 10. Har den nuvarande regeringen alltså samma målsättning som den tidigare regeringen? I så fall är det en tredje eller fjärde informationslinje som jag hör.

Jag skulle vilja fråga: Hur tänker regeringen kring den process som aviseras för att öka ambitionerna efter det att man har bestämt sig för den lägre nivån? Vad innehåller den?

Jag skulle också vilja fråga om de flexibla mekanismerna, CDM och liknande. De är en viktig del i en högre ambitionsnivå. Det vore intressant att få veta om regeringen har tagit ställning till de flexibla mekanismerna och vill använda sig av dem fortsatt. Det handlar också om KP II och möjligheterna att ratificera KP II fullt ut.

Det är mina frågor för stunden.

Anf. 15 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Ordförande! Tack så mycket, utrikesministern, för föredragningen!

Med all respekt för utrikesministern och det svåra uppdraget att komma in mitt i en förhandling som pågår inom EU: Det utrikesmi-

nistern får här i nämnden är det mandat som utrikesministern eller i nästa steg egentligen Stefan Löfven ska förhandla om.

Då är frågan här om utrikesministern vill ha 50 procent eller 40 procent som mandat. Det vanliga här i EU-nämnden är att vi beslutar om ett mandat som den minister som åker ned och förhandlar sedan kan prata med EU-nämnden om i telefonkonferens, om man vill komma in på en annan linje, en andrahandsståndpunkt.

Därför blir det lite svårt att förstå när utrikesministern säger att hon ska åka ned och förhandla om 50 procent. I den handling som vi har fått säger man ju att man nöjer sig med 40 procent. Det är det vi måste få klart för oss. Det är mycket olyckligt, eftersom vi förhandlar med andra länder. Dessa länder kan läsa att vi föreslår 50 procent, men sedan får de på regeringens hemsida veta att 40 procent duger. Då tror jag att många länder inom EU undrar: Vad är Sveriges linje? Det är det vi måste klargöra.

Söker utrikesministern ett mandat för 50 procent eller ett mandat för 40 procent att utgå med i förhandlingarna?

Anf. 16 FREDRIK MALM (FP):

Herr ordförande! Välkomna hit, utrikesministern med medarbetare!

Mina allianskolleger har sagt en del kloka saker. Den ena frågan är förstas den som rör mandatet, precis som Kristdemokraterna tog upp. En annan fråga är hur vi över huvud taget ska tolka regeringens målsättningar.

Om man läser de första tre styckena är regeringens ståndpunkt, tycks det, att driva 50–40–30. Men om man läser det sista stycket är regeringens ståndpunkt snarare 40–27–30, som någon sorts fallback till kommissionen.

Man kan notera att ett av regeringspartierna, Miljöpartiet, tidigare röstade för 60–45–40 i Europaparlamentet. Man har alltså gått från att ha de högsta ambitionerna för utsläppsreduceringar till att nu ha de lägsta, efter att ha suttit i regeringen i två veckor. Vi noterar det. Det innebär i praktiken att Alliansens avvikande mening har högre ambitioner för utsläppsreduceringar än vad regeringen har.

Vi kommer att köra detta i botten, säger utrikesministern. Ja, om vi går till botten av själva ståndpunkten står det där att man är beredd att acceptera kommissionens förslag.

Min fråga är egentligen densamma som Kristdemokraternas: Vad är det för mandat man söker? Det är det ena. Det andra är att det är mycket riktigt att man kan tolka detta som politiska mål. Men de ska ju sedan uppnås. Vilka konsekvenser får bördefördelningen för exempelvis svensk konkurrenskraft? Jag skulle vilja att utrikesministern resonerade lite kring om man känner sig trygg med den bördefördelning som man riskerar att få.

Anf. 17 JENS HOLM (V):

Jag tackar för den preciseringen. Jag tycker att det vore bra om det blev tydligare inför EU-nämnden nästa vecka att det är de här höga am-

bitionerna som Sverige kommer att driva. Jag tycker inte att man behöver visa sitt andrahandsalternativ – det är lite dumt i en förhandling.

Det jag nu vill ha en precisering av gäller: 50-procentsmålet är alltså 40 procent på hemmaplan och 10 procent med krediter. Men det är ju den gamla, borgerliga politikens målsättning. Det trodde jag inte var den nya regeringens målsättning – det var inte vad Åsa Romson sade, och det är inte vad som egentligen står på papperet. Där måste det till ett klarläggande.

Anf. 18 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Jag får skylla på min nervositet eller att jag är ny här i dag.

Först och främst: Målet är 50 procent. Vi söker mandat för att förhandla om 50 procent. Jag rörde till det lite när det gäller de 10 procent som avser de internationella krediterna. Det kommer utanför. Det är alltså 50 procent som jag söker mandat att driva från regeringens sida.

Men vi vet att detta är en förhandling, och vi vill inte bli de som förhindrar att det blir en uppgörelse och bindande mål. Där är naturligtvis den röda linjen. Vi inser att detta kommer att bli mycket svårt. Vi känner ju till det politiska läget. Vi vet hur de andra medlemsländerna ställer sig och var vi ligger realistiskt sett. Men vi är redo att förhandla utifrån denna ståndpunkt, som är Sveriges ståndpunkt, och det är det vi söker mandat för.

Vi är förstås också fullt beredda att se till att det planeras för ett genomförande. Vi åtar oss det reformarbete som kommer att krävas för att leva upp till de här målen.

Anf. 19 JOHAN HULTBERG (M):

Herr ordförande! Jag kom till det här mötet med en uppenbarligen naiv förhoppning om att få lite mer klarhet i vad den svenska positionen egentligen går ut på. En fråga som jag blev mycket förvirrad över gällde huruvida det skulle bördefördelas när det gäller energieffektiviseringsmålet.

Jag har hittills uppfattat från regeringen – man var i miljö- och jordbruksutskottet i går – att man inte har för avsikt att driva en linje där energieffektiviseringsmålet eller förnybarhetsmålet skulle bördefördelas. Men i ministerns tidigare inlägg fick jag uppfattningen att det var regeringens mening att driva att det skulle ske en bördefördelning per medlemsstat.

Här måste vi verkligen få ett förtydligande. Som jag sade i mitt första inlägg blir man minst sagt bekymrad över vilken roll Sverige ska kunna spela i de här förhandlingarna.

Det är helt uppenbart att vi får diametralt olika besked beroende på vilken minister vi har överläggningar med – om det är finansministern, miljö- och klimatministern eller utrikesministern. Om Sverige ska kunna behålla den aktiva och pådrivande roll som vi har haft i klimatförhandlingarna är det viktigt att regeringen talar med *en* tydlig röst och har en ståndpunkt som alla begriper. Det känner jag inte riktigt är fallet i dag.

Som jag tolkar den skriftliga ståndpunkt som regeringen har delgett nämnden säger man i praktiken att man på Europeiska rådet kommer att

nöja sig med ett utsläppsminskingsmål på 40 procent. Sedan har man en förhoppning om att man i ett senare skede, efter Europeiska rådet och inför klimatförhandlingarna i Paris, i något sidospår ska kunna se en process som leder fram till ökade ambitioner. Man skriver att man vill ”skapa en process som möjliggör ökade ambitioner efter Europeiska rådet i oktober”.

Därmed framstår den svenska positionen snarast som en önskelista. Man kommer alltså att driva 40 procent i förhandlingarna, och i den bästa av världar önskar man sig sedan någonting mer, det vill säga 50 procents utsläppsminskningar. Men det ska man försöka driva fram efter förhandlingarna i Europeiska rådet. Nu har vi samråd inför Europeiska rådet, och då är det viktigt att få ett tydligt besked från ministern om vad regeringen kommer att driva där.

Anf. 20 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Först vill jag säga att jag instämmer i Moderaternas inlägg och står bakom den avvikande mening som förmodligen kommer att tvingas fram.

När det gäller andrahandsalternativ är det inte något som Kristdemokraterna förespråkar, men jag uppfattar papperet vi fått så att man har ett förstahandsalternativ och ett andrahandsalternativ. Jag har i EU-nämnden aldrig varit med om att vi tagit ställning till två olika mål samtidigt. Därför menar jag att vi i första hand måste få veta vad det är för mandat ministern söker. Om ministern sedan tänker ändra på det under pågående möte är det brukligt att vi har en underhandsöverläggning per telefon med ministern, det vill säga under pågående sittning. Frågan är alltså om det ska ske nu eller om det ska ske med statsministern i nästa vecka; jag är lite osäker på när det slutgiltiga ställningstagandet görs.

Sedan har vi de ytterligare 10 procent på internationell nivå som vi inom Alliansen är inne på. Varför vill utrikesministern inte att Sverige ska driva den linjen? Det är väl bra om vi går längre och får med oss EU på ytterligare minskade klimatutsläpp på internationell nivå.

Anf. 21 ORDFÖRANDEN:

Jag ger ordet till mig själv eftersom jag blev direkt apostroferad av Fredrik Malm då han refererade till hur Miljöpartiet hade röstat i EU-parlamentet. Det var jag som röstade så, och i egenskap av miljöpartist vill jag förklara mig.

Jag röstade mycket riktigt för de målen, för vi kände att det fanns en rimlig chans att pressa parlamentet i den riktningen, till de målsättningarna. Om vi nu driver 50-40-30 finns det en rimlig chans att rådet pressas dit när det sedan lagstiftas. Parlamentet har alltid varit mer radikalt än rådet i klimatfrågor, och det var alltså rimligt att ha den målsättningen.

Vad gäller rådet känns det nu, med den miljö som finns och med det kraftiga motstånd som finns i många länder mot att skärpa målen, som att 50-40-30 kanske skulle kunna ha en chans att drivas igenom på något sätt. Då är det en realistisk målsättning att man vill nå dit. Beroende på i vilken institution man finns kan det vara lite olika hur höga mål man över huvud taget kan få igenom.

När rådet slutligen ska komma överens med parlamentet och genomföra lagstiftningen hoppas jag givetvis att målsättningen kan bli högre än den som rådet kommer fram till. Det har hänt förr. Därför fanns alltså den skillnaden, vilket jag ville förklara här.

Anf. 22 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

För tredje gången: Regeringen söker mandat för att driva budet om 50 procent. Tanken är att vi visar att vi tar ansvar för våra egna utsläpp. Vi vill visa på ambitionsnivån och driva på resten av EU:s medlemsländer. Det är en mycket tydlig signal.

Diskussionen om internationella krediter och hur höga de ska vara kommer förstås längre fram, men det vi nu söker mandat för är de 50 procent som vi menar att vi ska åstadkomma här hemma.

Jag trodde att EU-nämnden skulle uppskatta att få en bild av hur förhandlingsläget ser ut och vad som faktiskt står på spel. Vi skulle förstås kunna sätta oss emot så mycket att vi förhindrar att vi får bindande mål och ett beslut som visar vägen när det gäller EU:s ställningstagande i klimatfrågan. Det vore mycket olyckligt, och därför säger vi: Realistiskt sett inser vi vad som kan komma att hända, och då kommer inte vi att bli de som förhindrar att EU antar de mål som nu synes ha en stor majoritet av medlemsländerna bakom sig. Det är det realistiska förhandlingsläget som vi har.

GAC ska inte fatta beslut, och därför är det för dagen inte fråga om det. När det gäller bördefördelningen är energimålen, som ni vet, bindande EU-mål. Det gäller både energibesparingarna och energieffektiviteten, men det gäller inte per medlemsland. Det är ingen bördefördelning när det gäller det. Det är dessutom rimligt att varje land utifrån sina förutsättningar tittar på vad som kan göras beträffande både energieffektivitet och energifrågorna generellt.

Anf. 23 KERSTIN LUNGGREN (C):

Ordförande! Det här är spännande, för GAC ska ju förbereda Europeiska rådets möte. Avser utrikesministern att driva 50 procent som unikt mål vid utrikesrådet och överlämna till Europeiska rådet att landa i 40 procent? Eller kommer utrikesministern redan på allmänna rådet att vara beredd att acceptera 40-procentsnivån? Är det så vi ska tolka det? Handlar det i så fall om en 40-procentsnivå utan plus 10 procent internationellt? Jag hörde ingenting om just den delen eller ifall regeringen över huvud taget är intresserad av att driva frågan vad gäller CDM och andra flexibla mekanismer. Har regeringen ingen hållning i frågan? Det vore spännande att få höra eftersom det är en viktig del för att i grunden kunna gå vidare med Kyoto II, KP II. Jag skulle gärna vilja veta vad regeringen avser att säga.

Jag skulle också vilja veta hur regeringen tänker sig att en ny process ska dras i gång för att kunna göra någonting nytt inför Parismötet nästa år, alltså efter det att Europeiska rådet i oktober har fastställt EU:s hållning. Vad finns det för planer i byråådan? Jag frågar eftersom regeringen aviserade det i den skrivelse som EU-nämnden fått.

Anf. 24 FREDRIK MALM (FP):

Herr ordförande! Jag fick inte svar på min tidigare fråga beträffande bördefördelningen och hur ministern ser på det i relation till svensk konkurrenskraft. Det är viktigt eftersom målen ju ska uppfyllas på olika sätt. Det är det ena.

Det andra är att vi från Folkpartiets sida givetvis ansluter oss till den avvikande mening som jag förmodar att Moderaterna kommer att anmäla.

Vi har framför oss en ganska lång mandatperiod, och om det är två partier i en regering är det rimligt att man kommer till EU-nämnden med en ståndpunkt som man förhandlat fram mellan sig. Nu kommer man till EU-nämnden med två ståndpunkter där det ena koalitionspartiet tar de tre första styckena och det andra partiet tar det sista stycket. Sedan söker man någon sorts frikort av EU-nämnden till att kunna göra så. Om det fortsätter på det sättet kommer det rent procedurmässigt att bli problematiskt framöver.

Vi från Alliansens sida har en gemensam avvikande mening som vi i god ordning före valet diskuterade och förhandlade fram. Vi förväntar oss att regeringen framöver kommer med *en* ståndpunkt, inte att det ena partiet tar ena halvan av ståndpunkten och det andra partiet andra halvan. Vi förväntar oss att regeringen kommer fram med någonting gemensamt.

Detta är bekymmersamt. Det är helt riktigt som utrikesministern säger, att målen är politiska. I just denna ståndpunkt är de i högsta grad politiska.

Anf. 25 JOHAN HULTBERG (M):

Herr ordförande! Jag tackar utrikesministern för förtydligandet att energieffektiviseringsmålet och förnybarhetsmålet, precis som kommissionen föreslagit, inte ska bördefördelas mellan medlemsstaterna. Det är ett besked som Alliansen välkomnar.

Det ministern säger om att man driver en mer realistisk linje är inte sant. En mer realistisk linje hade varit den som alliansregeringen tidigare drivit och som vi nu i opposition pläderar för, det vill säga att använda de flexibla mekanismerna som en hävstång för att höja ambitionerna. Precis som ministern sade i ett tidigare inlägg är det ett sätt att använda marknadsmekanismerna på bästa möjliga sätt, och det leder till en mer kostnadseffektiv politik.

Jag tror att det är fundamentalt viktigt att vi på europeisk nivå försöker hitta en klimatpolitik som är just kostnadseffektiv eftersom det nog är enda sättet att på allvar kunna visa ledarskap i klimatfrågan. Om vi ska få fler länder och fler grupper av länder runt om i världen att ta sitt ansvar är det viktigt att vara föredöme i den meningen att man bedriver en klimatpolitik som är kostnadseffektiv och förenar en stark ekonomisk tillväxt med sjunkande utsläpp. Jag är stolt över att den tidigare regeringen lyckades med det, med en tillväxt på 60 procent och samtidigt sjunkande utsläpp på 23 procent.

Jag tror kanske inte, herr ordförande, att vi kommer så mycket längre i de här diskussionerna. Jag vill därför å Alliansens vägnar anmäla avvikande mening genom att hänvisa till gårdagens överläggning i miljö- och

jordbruksutskottet med miljö- och klimatminister Romson och till den avvikande mening som Alliansens fyra partier där anmälde.

Men eftersom regeringen efter överläggningen i går har kompletterat med en ny svensk ståndpunkt vill jag särskilt anmäla att Alliansen anser att utsläppsminskingsmålet måste vara överordnat eventuella ytterligare mål, att utsläppsminskingsmålet ska bördefördelas mellan medlemsstaterna på ett kostnadseffektivt sätt och, vilket kanske är det allra viktigaste, att den svenska regeringen fortsatt ska driva på för en ambitiösare linje, det vill säga 40 plus 10.

Det är viktigt att Sverige driver på användandet av internationella krediter som ett verktyg för att höja utsläppsminskingsambitionerna. Vi i Alliansen vill således att Sverige ställer sig bakom kommissionens förslag om 40 procents utsläppsminskningar inom EU, men vi kan tänka oss ytterligare 10 procents utsläppsminskningar i form av internationella krediter.

Avslutningsvis tycker vi att det är viktigt att ett eventuellt mål om energieffektivisering kopplas till ekonomisk utveckling.

Anf. 26 MARIE GRANLUND (S):

Jag var av förklarliga skäl inte med på miljö- och jordbruksutskottet. Däremot var jag med på förra EU-nämndssammanträdet när statsrådet Magdalena Andersson var här. Mig veterligen, och enligt det som står i de stenografiska uppteckningarna, sade hon ”minst 40 procent” eftersom frågan var på förhandlingsstadiet. Därför måste jag säga att det inte spreter så mycket som oppositionen försöker göra gällande.

Målet har nu preciserats till 50 procent, och det tycker vi är mycket bra. Vi tycker att den tidigare regeringen hade alldeles för låga ambitioner vad gällde klimatet. Nu kommer vi in mitt i slutförhandlingarna och avser att driva väldigt tuffa krav, men tåget har delvis redan gått. Därför måste vi kunna säga att vi, om vi inte lyckas med det här, inte kommer att vara de som hindrar att det trots allt blir en uppgörelse. Det är så jag ser det.

Anf. 27 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Det var en bra sammanfattning. Vi kommer att driva 50 procent på Europeiska rådets möte, och vi gör det för att vi är en ny regering. Vi kommer in, precis som sades, när förhandlingarna redan pågår. Vi driver det målet som en mycket tydlig politisk signal och visar därmed vår ambition beträffande var vi vill lägga nivån. Vi kommer att driva det hårt. Vi kommer att göra klart för alla att det är vår syn på vad som är nödvändigt om vi ska nå även EU:s långsiktiga mål.

Det är ingen slutförhandling på allmänna rådets möte, och statsministern återkommer förstas inför Europeiska rådets möte så småningom.

De internationella krediterna är viktiga, och jag argumenterar i likhet med dig, Johan Hultberg, att vi också måste vara kostnadseffektiva. Det som vi nu lägger fram om 50 procent ligger utanför EU-målet.

Vi tänker också återkomma till alla dessa frågor, hur de ska exakt ska läggas upp och definieras inför COP 21 under nästa år. Det är väldigt viktigt att Europeiska rådet lägger grunden nu för de allmänna målen,

och det är där vi är. Vi får chans att återkomma till alla detaljer om hur man ska leva upp till dem. Men nu är det fråga om målsättningarna, och det är viktigt att EU kommer framåt och att det blir bindande åtaganden.

2014/15:4
17 oktober

Anf. 28 ORDFÖRANDEN:

Jag ska försöka sammanfatta hur jag har uppfattat de avvikande meningar som är anmälda.

Jag uppfattar att Vänsterpartiet har anmält en avvikande mening enligt vad som skrivits i miljö- och jordbruksutskottet. Jag uppfattar att Alliansens partier ansluter sig till den avvikande mening som Moderaterna har redogjort för. Sedan noterade jag en avvikande mening från Sverigedemokraterna enligt vad som skickats in. Sammanfattningsvis finner jag att det med ordförandens utslagsröst finns stöd för regeringens inriktning.

Vi går vidare till punkt 7, Uppföljning av Europeiska rådets möte i juni 2014, temadebatt om prioriteringar för den strategiska agendan, ett Europa med frihet, säkerhet och rättvisa.

Anf. 29 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Här handlar det om en uppföljande diskussion om ett av de fem områden som identifierades i juni – en strategisk dagordning. Det handlar om rättsliga och inrikes frågor. Framför allt rör det sig om två frågeställningar: hur man bedömer de framsteg som har skett på det här området och hur man ska förbättra uppföljningen av arbetet.

Lagstiftningstakten på det rättsliga och inrikespolitiska området har varit mycket hög, och det framgår av ordförandeskapets dokument. Nu är det dags för konsolidering och genomförande. Ett viktigt exempel på det är det gemensamma europeiska asylsystemet, som ska vara genomfört i medlemsländerna den 20 juli 2015.

Det gemensamma europeiska asylsystemet bidrar till en jämnare fördelning av ansvaret för asylsökande. I dagsläget är det ett fåtal av medlemsstaterna som tar emot majoriteten av de asylsökande. Här vill alla hitta ett väl fungerande europeiskt asylsystem där alla medlemsländer lever upp till den gemensamma lagstiftningen och där asylsökande tas emot och får sin ansökan prövad på ett likvärdigt sätt. Detta är den viktigaste garantin för solidaritet inom EU.

I diskussionspapperet lyfter man också fram den aktuella frågan om utländska stridande. Det är viktigt att förebygga och bekämpa allvarligare brottslighet, inklusive terrorism. Problemet med att personer reser i väg och ansluter sig till terroristgrupper har tyvärr ökat under det senaste året. Frågan diskuterades senast förra veckan vid RIF-rådet. Det är viktigt att ha en fortsatt uppföljning. I första hand är det en uppgift för ansvariga ministrar i rådet för inrikes frågor men också för stats- och regeringscheferna i Europeiska rådet.

Anf. 30 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Jag tackar för föredragningen. När man kommer in på frågorna om migration är det viktigt att Sverige verkligen fortsätter att framhålla vik-

ten av en rättssäker och human process. För oss kristdemokrater är det väldigt viktigt att detta framförs.

I valrörelsen var det många av oss som diskuterade frågan om fler lagliga vägar in i EU, nödvisum och så vidare. Vi är flera som är för det, och då är det viktigt att man tar med det i diskussionen. Det blir ett medskick till utrikesministern att förhoppningsvis föra upp den diskussionen på dagordningen.

Sedan har jag en konkret fråga om det ena papperet, och det är mer en kunskapsfråga. I dokument 14208/14 punkt 23 står det att en grupp medlemsstater jobbar för att motverka att folk åker utomlands och strider för Isil. Min fråga är om Sverige ingår i gruppen eller vilka länder det är som ingår.

Anf. 31 JENS HOLM (V):

Jag vill anknyta till det som Désirée tog upp om lagliga vägar in i Europa, för det kom ju upp som en extrapunkt på förra mötet i EU-nämnden då vi diskuterade Corepermötet och de tre prioriteringar som det italienska ordförandeskapet vill göra. Det är väl det som står på s. 2 i dokumentet under rubriken Managing Migration. Då bestämde vi att Sverige skulle ta upp lagliga vägar in i Europa som en fjärde prioritering. Man gjorde också en referens till att arbetskraftsinvandringen var värdefull. Jag förväntar mig därför att ni kommer att lyfta fram det här på mötet. Jag skulle vilja veta lite mer om vad ministern i så fall kommer att säga.

Vi i Vänsterpartiet har tidigare klargjort vad vi anser om Frontex. Jag säger återigen att vi tycker att Frontex verksamhet så här långt har varit väldigt olycklig. Det har varit ett ensidigt fokus på att mota bort och agera repressivt mot asylsökande. Även om det här inte är ett beslut där vi säger ja eller nej till Frontex vill jag ändå understryka att Frontex roll hittills har varit väldigt negativ.

Anf. 32 JOHNNY SKALIN (SD):

Frågan om migrationspolitiken är ett ständigt återkommande tema som vi brukar yttra oss om. Nu är det en diskussionspunkt och ingen beslutspunkt, men jag vill ändå konstatera att Sverige sticker ut när det gäller migrationspolitiken i Europa. I absoluta tal tar vi emot flest asylsökande. Vi tar också emot flest i relativa tal, eftersom vi är ett väldigt lite land med 9,7 miljoner invånare.

Jag håller med om att det finns stora problem i vår omvärld, där vi måste hantera de stora flyktingströmmarna – 51 miljoner flyktingar. Däremot håller jag inte med om metoden för att åstadkomma detta. Jag tycker att man ska satsa mer resurser i närområdet, där man kan hjälpa många fler än vad man kan göra här i Sverige eller i Europa.

Jag håller med om att det är viktigt att diskutera detta rent allmänt. Men, som sagt, Sverige sticker ut i det här avseendet. Det är Sverige som står för den extrema politiken. Jag känner mig trygg med att man ute i Europa ser på dessa frågor på ett helt annat sätt, även om jag vet att Europaparlamentet och särskilt EU-kommissionen har en annan syn. Särskilt EU-kommissionens syn ligger närmare Sveriges linje.

När frågan kommer tillbaka som en beslutspunkt avser jag att yttra mig ytterligare. Tills vidare ville jag bara framföra min synpunkt i ärendet.

2014/15:4
17 oktober

Anf. 33 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Tack för frågorna. Det är klart att vi kommer att framföra åsikten att ett EU-gemensamma asylsystem bidrar till en mycket jämnare fördelning av ansvaret för asylsökande. Om alla EU:s medlemsländer skulle ta emot lika många asylsökande som Sverige gör i förhållande till folkmängd skulle man kunna ta emot nästan 3 miljoner asylsökande i Europa. Det är självklart att ett av våra mål är att Sverige ska verka inom EU för att skapa fler lagliga vägar att söka asyl inom unionen, och det kommer vi att framföra. Det är vår grundläggande inställning att det är så det bör vara.

Jag tar självklart med mig alla synpunkter som Désirée Pethrus och Jens Holm har framfört till den diskussionen.

När det gäller frågan om gruppen deltar i vi den. Tolv medlemsländer, varav många av de stora, är med i denna grupp.

Anf. 34 ORDFÖRANDE:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning. Vi går vidare till punkt 8, Protokoll nr 36 till fördragen.

Anf. 35 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Den här frågan känner jag igen från min tid i kommissionen. Det handlar om de övergångsregler som antogs i samband med Lissabonfördraget gällande straffrättsligt och polisiärt samarbete. Den 1 december i år upphör övergångsreglerna att gälla, och kommissionen och EU-domstolen får alltså full befogenhet avseende den här lagstiftningen.

Storbritannien, UK, har ett övergångsprotokoll som ger dem möjlighet att träda ur samarbetet och också möjlighet till återinträde i vissa särskilda rättsakter. Nu tänker Storbritannien utnyttja denna möjlighet.

Efter många diskussioner under våren och sommaren finns det i nuläget bara en medlemsstat som fortfarande är ovillig att acceptera en principuppgörelse >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<. Men Storbritannien har begärt att frågan ska tas upp vid det här rådmötet för en lägesuppdatering eftersom man i sitt parlament behöver fatta beslut före den 1 december.

Regeringen tycker att det är angeläget att vi så snabbt som möjligt når en överenskommelse om detta, för annars blir rättsläget väldigt osäkert. Regeringen kan alltså ställa sig bakom den föreslagna överenskommelsen. Detta är väldigt tekniskt, men det är någonting som är återkommande när det gäller UK.

Anf. 36 ORDFÖRANDE:

Vi tackar för informationen och går vidare till punkt 9, Förslag till rådets beslut om Regionkommitténs sammansättning.

Anf. 37 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Som ni vet får antalet ledamöter i Regionkommittén enligt Lissabonfördraget inte vara fler än 350. Sedan Kroatien kom med som ett nytt medlemsland har det tillfälligt varit 353 ledamöter, och nu måste kommittén minska med tre ledamöter från början av nästa mandatperiod, den 1 februari nästa år.

Förslaget innebär att Estland, Cypern och Luxemburg – man börjar med de små länderna – får avstå en plats vardera. Men Sverige får behålla sina tolv platser.

Förslaget följer av en rekommendation som kommittén antog 2010, och man har inte kunnat nå någon överenskommelse om nedskärningarna. Men regeringen kan stödja att rådet antar kommissionens förslag till beslut.

Anf. 38 ORDFÖRANDE:

Den här frågan har inte varit uppe på nämndens bord förut. Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går över till punkt 10, Övriga frågor.

Anf. 39 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Det har tillkommit en fråga, och det gäller stärkande av interinstitutionell årlig och flerårig programmering. Det är alltså en vängrupp, Friends of the Presidency, som diskuterar EU-systemets funktionssätt.

Det här ska man inte skratta åt. Det är viktiga frågor som tas upp med koppling till hur EU-systemet fungerar. Gruppen ska ha fyra möten under hösten, och sedan ska man rapportera till GAC i december. Man har redan haft två möten. Nu vill man särskilt lyfta fram frågan om ett förbättrat samarbete mellan institutionerna om lagstiftningsplaneringen.

Det handlar om hur effektivt hela EU-systemet kan bli. Man vill inleda en informell gemensam planering som senare kan formaliseras. Vi tycker att det är en fördel med detta, och att det är bra om ordförandeskapet tar kontakt med både kommissionen och parlamentet för att diskutera hur det skulle kunna gå till. För rådet skulle det vara en stor fördel på det sättet att vi kunde få en möjlighet att diskutera kommissionens prioriteringar för kommande år innan man antar arbetsprogrammet.

Det handlar helt enkelt om att få en överblick över vilka frågor som kan komma upp och när man kan informera. Över huvud taget är det i EU-sammanhang en jätteviktig punkt att öppna upp och informera. Det handlar om större öppenhet och möjlighet att planera när det kommer stora frågor.

Anf. 40 ORDFÖRANDE:

Vi tackar för informationen.

§ 2 Utrikes frågor

Utrikesminister Margot Wallström

**Återrapport från extra möte i Europeiska unionens råd för utrikes
frågor den 15 augusti 2014**

**Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
utrikes frågor den 20 oktober 2014**

Anf. 41 ORDFÖRANDEN:

Finns det några utestående A-punkter? Det finns det inte. Jag ger ordet till utrikesminister Wallström som ska göra en återrapport från rådets möte den 15 augusti.

Anf. 42 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Jag får lov att hänvisa till det skriftliga underlag som ni har fått.

Anf. 43 ORDFÖRANDEN:

Då går vi vidare till punkt 3, Ebola.

Anf. 44 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Som de ärade ledamöterna har kunnat se av medierapporteringen den senaste tiden och det ni har kunnat få er till livs av diskussionen i både EU och FN har vi en stor kris under uppsegling. Jag hoppas att ni inte tycker att jag låter alltför alarmistisk. Men jag vill ändå betona att vi när det gäller ebola måste kunna föreställa oss också det värsta.

När FN diskuterade detta senast i säkerhetsrådet sade SRSRG för UNMEER Anthony Banbury att om ingenting görs inom 45 dagar kan man räkna med att någon gång i december kommer antalet smittade att kunna öka med 10 000 per vecka. Då är vi redan väldigt långt komna på schackbrädet med vetekornen. Det är viktigt att understryka hur allvarlig frågan är.

Vi tycker att en stark koordinering och ett samfällt agerande under FN:s ledning är av stor vikt. EU:s arbete bör bidra till FN:s övergripande och samordnande hantering av krisen. EU:s utrikestjänst har utvecklat en rad olika alternativ och förslag till hur EU ska mobilisera och koordinera sina insatser, inte minst via ERCC, Emergency Response Coordination Centre. De förslagen kommer att behöva konkretiseras och operationaliseras, men de fortsätter att vara beroende av vad enskilda medlemsländer kan bidra med i fortsättningen när det gäller både civila och militära resurser.

FN:s säkerhetsråd har i sin resolution konstaterat att ebolakrisen är ett hot mot internationell fred och säkerhet. Vi är redan uppe på den nivån och har det synsättet. Därför behöver man se till att det finns stöd till de omedelbara humanitära behoven men också att det ges stöd i länderna till fortsatt fredsbyggande och förtroendeskapande åtgärder.

I till exempel Liberia rapporteras det inte in några nya fall nu. Det skulle man kunna tolka som någonting positivt, men det innebär bara att deras hälso- och sjukvårdssystem helt har brakat samman. I själva verket

är det någonting som för dessa västafrikanska länder säkert ett årtionde bakåt i tiden när det gäller utveckling. Det är därför som det också är ett hot mot fred och säkerhet.

Det är viktigt att stödet utgår från att man ska skapa motståndskraft inte minst i hälsosektorn. Den multidimensionella natur som problemet har måste uppmärksammas. Man måste också titta på det utifrån olika gruppers behov, inte minst kvinnor och unga människor. Det finns ett sådant perspektiv.

Sverige har nu kraftigt utökat det humanitära stödet till ebolainsatser. Som ni kanske såg i går är vi uppe i 239 miljoner och 12 miljoner till evakuering och åtgärder för att underlätta för svensk sjukvårdspersonal att delta i hjälpsatser i Västafrika.

Det stödet går till största delen till FN-organens arbete i de drabbade områdena. Sverige finansierar också en insats till MSB för en boendelösning för 200 sjukvårdsarbetare i Monrovia. Man behöver planera och genomföra sjukvårdsinsatser och samordna frivillig svensk sjukvårdspersonal, logistik och annat. Vi fortsätter att identifiera hur vi kan bistå ytterligare, och vi uppmanar alla medlemsstater att bidra.

Kommissionen undersöker möjligheten att ta fram en EU-resurs för evakuering, som är flaskhalsen i allt detta. Jag vet att statsministern pratade med president Obama i går. En stor del av det samtalet handlade om ebolainsatser. Jag har själv pratat med John Kerry, Ban Ki-moon och andra som alla ber Sverige att bidra så mycket vi kan. De vet att vi redan utifrån vårt lands storlek bidrar till arbetet på ett värdefullt och omfattande sätt. De önskar att vi om möjligt ska göra ännu mer.

Vi svarade upp mot det med regeringsbeslutet i går. Det är de pengar som vi har kunnat ta fram i dagsläget, vilket är en väldigt viktig insats. Det är detta som vi får bidra med på rådsmötet med utrikesministrarna.

Anf. 45 ORDFÖRANDE:

Jag tackar för informationen om denna svåra och mycket besvärliga situation.

Anf. 46 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr ordförande! Tack för redogörelsen. Det är som sagt en väldigt svår fråga att hantera på många olika sätt. Ser man rent historiskt har vi internationellt sett kanske inte varit allra bäst på att hantera sådana typer av kriser. Det beror på väldigt många olika faktorer. En faktor har varit att samordningen gentemot andra länder har varit ganska dålig. Det är bra att Sverige här tar en taktpinne och är berett att bidra med mycket pengar. Det är kanske lite pengar i sammanhanget, men det är mycket pengar för Sveriges del.

Precis som utrikesministern här säger tror jag att detta kommer att skapa en grogrund för konflikter. Det kommer också att finnas stora behov av återuppbyggnad i dessa länder. Där måste Sverige vara med och bidra och stötta länderna. Vi måste också från Sveriges sida men även från hela Europas sida skicka ned vårdpersonal.

Vi ska genom det europeiska medlemskapet ta upp detta till diskussion med andra medlemsländer och få dem att följa vårt goda exempel så

att vi tillsammans riktar de resurser som är nödvändiga och krävs för att komma till rätta med problemet.

Jag är som över att regeringen har den inställningen. Vi står fullt och fast bakom den. Men vi tror inte att det räcker om vi kommer upp på nivån 10 000 fler smittade per vecka. Det kan säkert bli många fler senare, speciellt i och med att sjukvårdssystemen kollapsar i hög takt i Afrika. Det förstår jag när jag läser i tidningen att 70 sjukvårdsarbetare kan bistå en enda smittad i västvärlden. Hur arbetar man då i de här delarna av världen, undrar jag.

Jag skulle vilja föreslå att man från Sveriges sida försöker genomföra någon form av Schengenvisum som innebär att man avvisar människor som reser till Sverige och Europa om de har vistats i de här länderna under de senaste 50 dagarna. Jag föreslår inget flygförbud eller flygstopp, däremot en allmän begränsning av resor för att förhindra smittspridning till Europa och Sverige.

Men viktigast av allt tycker jag som sagt är att vi fortsätter rikta resurser till de här länderna, att vi skickar vårdpersonal och att vi stärker beredskapen även i Europa och i Sverige.

Med anledning av det vill jag, om regeringen inte har samma inställning som vi i den frågan, anmäla avvikande mening.

Anf. 47 DÉsirÉE PETHRUS (KD):

Tack för föredragningen! Det är precis som utrikesministern säger en oerhört viktig fråga och oerhört viktigt att Sverige bidrar, så jag stöder verkligen regeringens inriktning när det gäller det.

Det som inte finns med i ståndpunkten är hur vi kan förebygga ytterligare. I Sverige jobbar vi ju nu med att öva och träna personal. Jag mötte i förra veckan en läkare från Kongo som jobbar med deras hälsosystem för Världsbanken. De hade tydligen ett utbrott för inte så länge sedan, och de lyckades hantera det med enbart 40 personer som dog; sedan hade de kontroll över läget eftersom de har vana vid att jobba med det här. Frågan är hur vi kan bidra även till det förbyggande arbetet, som är oerhört viktigt, i de andra länderna i regionen som många gånger är fattiga och kanske har dåligt hälsosystem. Jag undrar om utrikesministern har någon kommentar till det.

Anf. 48 LAWEN REDAR (S):

Ebolakrisen är en oerhörd tragedi. Jag vill verkligen tacka regeringen för den insats man gör just nu. Man har tagit krisen på stort allvar, och det är oerhört bra.

Men den stora frågan handlar om att epidemin fastslogs redan i mars. Då var Läkare utan gränser på plats, och det har varit på frivilligorganisationers begäran som man har gjort insatser. Min fråga till regeringen är: Kan man ställa en vidare fråga om hur vi ska tänka långsiktigt så att vi aldrig mer hamnar i en situation där bördan från första början ligger på frivilliginsatser? Jag vet att hanteringen är mycket bra och att omvärlden agerar snabbt och tydligt. Men kan vi ändå på sikt se en strategi för att inte återigen hamna i en situation där frivilligorganisationer bär den stora bördan inledningsvis och omvärlden agerar senare? Det är min fråga.

Anf. 49 KERSTIN LUNDGREN (C):

Som sagt, det är viktigt att regeringen svarar på de frågor som kommer och svarar positivt: Vi tar vårt humanitära ansvar och bär den humanitära ledartröjan även i fortsättningen.

Det som jag funderar på är det som jag uppfattade av utrikesutskottets dragning i går: att varje land kommer att vara ansvarigt för beslut om sina egna logistikresurser. Om behoven skulle bli större har vi tidigare sett svårigheter att "poola" de resurserna och hitta snabba lösningar. I den mån man inte har en egen EU-resurs, hur avser regeringen att agera för att säkerställa att vi har mer än *en* transportmöjlighet hem om vi nu sänder ut många för att bekämpa ebola?

Jag har också en fråga kopplad till Liberia. Sverige har under lång tid haft en särskild roll i Liberia för att försöka stärka det fredsbyggande arbetet, bygga institutioner och så vidare. I frågan om Liberia tar Sverige ett särskilt ansvar. Jag skulle gärna vilja höra mer om detta.

Anf. 50 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Tack så mycket för de kloka frågorna och synpunkterna!

För att börja med det sista har vi ett långvarigt engagemang i Liberia. Vi har satsat stora resurser på att hjälpa landet att bygga upp sin infrastruktur och sitt samhälle efter ett långvarigt inbördeskrig. Det gör att vi har de kunskaperna och erfarenheterna med oss i ett sådant här arbete och att vi kanske tidigare än många andra ser vilka farorna är och hur det här snabbt kan brytas ned. Hela det arbetet har vi alltså med oss.

Vi strävar efter och kommer att stödja försöken att bygga upp en europeisk evakueringsinsats. Vi har bara den här platsen, och det är svårt. Det kräver otroligt mycket. Det kräver att hela EU-systemet testas. Precis som FN-systemet har testats när det gäller att agera snabbt kommer EU att testas när det gäller förmågan att samordna sina resurser och faktiskt bygga någonting. Det kanske måste ske på ett helt nytt sätt, men det är den diskussion jag förväntar mig att vi ska ha. Vi kommer naturligtvis att stötta försöken att bygga upp och samordna, och vi kommer att samarbeta så mycket som möjligt i detta. Det känns viktigt.

Jag tycker också att det är viktigt att fundera över hur vi ska bidra till det förebyggande och långsiktiga arbetet, som även är en kunskapsförmedling och varför inte ett utbyte mellan länder som kanske har likartade förutsättningar. Det sker alldeles för lite – speciellt på den afrikanska kontinenten. Det beror mycket på dåliga transporter och annat, men många av de länder som är involverade har hittills inte varit särskilt bra på det. Den punkten tar jag alltså med mig till debatten.

Jag tror att vi alltid kommer att uppleva att det är frivilligorganisationerna – de som sedan årtionden tillbaka har funnits där i fält, som har jobbat med det praktiska och gjort humanitära insatser – som är de första som ser när problemen dyker upp och även är de första att mobilisera fler människor som kommer dit och jobbar för dem. Det är först därefter som stater reagerar och länder och regeringar kommer in med sina beslut. Jag tror inte att vi vänder på det i första taget; mekanismen och dynamiken kommer nog att se ut så även fortsättningsvis.

Det är en punkt som inte har tagits upp men som jag tänker framföra. Vi erkänner och inser förstås allvaret i frågan, hur det kan utvecklas och hur snabbt det kan gå. Samtidigt gäller det att inte sprida hysteri eller oro som är överdriven eller som motverkar det vi vill åstadkomma, vilket är att ha en beredskap, en handlingsberedskap. Men vi har redan märkt – det berättade också folkhälsoministern i går – att det har skapat en sådan oro att en människa med annan hudfärg hindrades från att gå till sitt arbete eftersom man var rädd att hon skulle sprida smitta. Barn fick inte komma till skolan för att deras pappa var från ett afrikanskt land.

Om vi hamnar i det har vi ingenting lärt av tidigare problem, till exempel när det gäller hiv och aids. Det här är otroligt viktigt, för det handlar om hur vi kommunicerar och hur vi informerar om det på ett sakligt sätt som samtidigt gör att människor är vaksamma och förstår vad det handlar om och hur det går till när smitta sprids.

Den punkten har jag inte tyckt har funnits med tillräckligt mycket i de papper vi såg ursprungligen. Sverige har redan fått in en skrivning om det i de förslag som ni har sett, men jag tänker också påpeka det under mötet. Det här måste alla länder vara uppmärksamma på så att det inte skapar motsättningar och bidrar till att göra det svårare för människor som är drabbade.

Anf. 51 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns frågor och medskick till regeringen. Av svaret att döma antar jag att Sverigedemokraterna anmäler avvikande mening.

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i denna fråga. Vi går vidare till punkt 4, Ukraina.

Anf. 52 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Ni har sett underlaget, förstås. Det allra viktigaste för regeringen är att vi i alla våra inlägg och i vår politik stöder Ukraina, dess suveränitet, territoriella integritet och rätt att göra sina egna vägval i utrikes-, säkerhets- och handelspolitiken samt att Ryssland inte ges vetorätt över ett annat lands strävan efter närmare förbindelser med EU.

Minskavtalet är centralt i resonemangen om vad som ska hända härnäst. Man måste ha klart för sig att det i hög grad speglar ukrainska eftergifter under tryck snarare än rysk vilja att samarbeta och kompromissa. Men avtalet kan förhoppningsvis leda till att Ukraina återfår nationell kontroll över alla delar av regionerna Donetsk och Luhansk. Samtidigt får avtalet inte bli en modell för separatistiska utbrytarrepubliker.

En fråga som har funnits med under lång tid är ukrainsk kontroll över hela gränsen mot Ryssland. Det är en förutsättning för att vi ska hitta en långsiktig lösning på konflikten. Det är viktigt med observatörsmissioner från OSSE, att de kan hjälpa till att återetablera Ukrainas kontroll över gränsen mot Ryssland och att de får tillgång till de separatistkontrollerade områdena. Det är viktigt att ställa krav på att Special Monitoring Mission, SMM, har relevans och att insatsen på den ryska sidan har ett mervärde sett utifrån alla Minskprotokollets tolv punkter.

Jag kanske inte ska dra alla detaljer. Ni känner till det här väldigt väl sedan tidigare, tror jag. Men vi tycker att en översyn av sanktionerna, som naturligtvis tas upp till diskussion i rådet, ska baseras på en utvärdering av utvecklingen på marknaden. Vad är det som verkligen händer? Kan vi se att det är en positiv utveckling, att det är handling och inte löften som räknas?

Resultatet i form av genomförande av fredsplanen och de kriterier som har ställts upp av Europeiska rådet är det som ska vara grunden för översyn. De ska inte vara utformade på ett sådant sätt att de belönar rysk aggression.

Den politik som Sverige har haft när det gäller Ukraina och Ryssland avser inte vi att ändra på. Vi kan säga från regeringens sida att vi tillför ett förhoppningsvis långsiktigt perspektiv eftersom vi kommer att ha kvar Ryssland som en stor granne i öst. Det handlar om vad vi ser så småningom kan bli ett normalt läge och umgänge med ett land som Ryssland. Vad kan vi göra nu för att bidra till demokratisering och så vidare?

Ukraina har ett stort behov av extern finansiering. Den ekonomiska utvecklingen är oerhört viktig för Ryssland men i det här läget också för Ukraina. Stöd från både IMF och EU kommer att spela en viktig roll.

Associeringsavtalet erbjuder en vägkarta för de reformerna, som också kräver ett snabbt genomförande. Där behövs trovärdiga reformer från Ukrainas sida; det är också viktigt att säga. De måste visa ledarskap och samordning avseende de internationella stödinsatserna.

Vi välkomnar gasförhandlingar mellan Ukraina och Ryssland. Det är en sak som jag känner igen. Den debatten pågick i EU för mer än tio år sedan. Då hade vi precis samma debatt om att inte göra oss beroende av gasleveranser från Ryssland – detta bara för att koppla tillbaka till en diskussion vi hade tidigare om hur viktigt det är att inte bara sätta upp ambitiösa mål utan också genomföra dem.

Vi vill inte hamna i ett läge där folk måste sitta på dessa pipelines från Ryssland i Ukraina och frysa som stackars kråkor. Det kommer att vara en mycket viktig fråga, och det är klart att vi från svensk sida uppskattar kommissionens ansträngningar. Vi vill ju uppmuntra både Ryssland och Ukraina att hitta en långsiktig lösning och få till en uppgörelse som är rättvis och transparent och som utgår från marknadspriser.

Det finns förstås jättemycket att säga om den här frågan, men jag utgår från att ni känner till den ganska väl sedan tidigare. Den kommer nog att ta upp en del tid på rådssammanträdet.

Anf. 53 KARIN ENSTRÖM (M):

Herr ordförande! Jag tackar utrikesministern för föredragningarna och för tiden som ägnas åt Ukraina och Ryssland.

Jag har till att börja med ett medskick. Det är att regeringen nu håller uppe trycket, att vi när FAC har varit får höra att Sveriges röst har varit tydlig i fråga om att fortsätta trycka på EU i den riktning vi vill se, nämligen mot ett tydligt EU med ett mycket tydligt stöd på olika sätt. De beskrivs väldigt väl här när det gäller att stödja Ukraina i deras både ekonomiska och demokratiska strävanden. Självklart vill vi också se en

tydlighet gentemot Ryssland. Det är medskicket: en förhoppning om att hålla uppe trycket.

Utrikesministern berörde en annan fråga i föredragningen. Jag välkomnar att regeringen inte avser att förändra politiken. Samtidigt öppnar utrikesministern för någonting som kallas för långsiktigt perspektiv. Det hoppas vi att alla alltid har. Om det handlar om att normalisera vårt förhållande till Ryssland skulle jag vilja höra en precisering av det.

Min fråga är egentligen hur regeringen ser på kommande sanktioner. Ja, det är viktigt att man följer kriterierna för att utvärdera hur sanktionerna har verkat för att kunna fatta vidare beslut. Men frågan är om man i det långsiktiga perspektivet är beredd att lätta på sanktionerna och hur utrikesministern ser på övriga länders beredvillighet att fortsätta eller eventuellt utöka sanktionerna.

Anf. 54 KERSTIN LUNGGREN (C):

Tack, utrikesministern, för redogörelsen! Jag kan instämma i mycket av vad Karin Enström nyss framförde. Jag hoppas också kunna läsa i nästa uppteckning från utrikesrådet att Sveriges röst har varit tydlig när det gäller att upprätthålla trycket, att tala klarspråk om vad som egentligen pågår och i fråga om Rysslands roll.

Jag hörde att utrikesministern nämnde vikten av ukrainsk kontroll över den långa gränsen mot Ryssland. Frågan är om utrikesministern är beredd att driva kravet på att OSSE får mandat och möjligheter att fullt ut vara observatörer i hela gränsområdet. Det är en viktig kontrollfråga för att se hur Ryssland svarar och agerar.

En annan viktig kontrollfråga handlar om de val som kommer att äga rum den 26 oktober. Dem vill man inte genomföra i östra Ukraina, utan man har utlyst den 2 november som egen valdag. Om Ryssland agerar till stöd för en annan valdag är det en tydlig signal om att man fortsätter att stötta den separatistiska hållning som man så här långt har varit primus motor för.

Jag hoppas att det är två viktiga kontrollfrågor inför de kommande diskussionerna när det gäller sanktioner och hur man hanterar sanktioner.

Det är svårt att införa sanktioner, men det är oerhört viktigt att man inte börjar lätta på sanktionstrycket bara för att man hör en ton från Putin som låter attraktiv. Vi vet att det finns många i EU-kretsen som är intresserade av att göra det. Men jag hoppas att den svenska rösten fortsätter att vara tydlig om att vi inte ska gå den vägen utan hålla uppe kravet på att man inte ska leverera Mistral och annat. Det vore en välkommen signal att få läsa om.

Anf. 55 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr ordförande! Vi instämmer i kritiken mot Ryssland. Ukrainas territoriella integritet och suveränitet måste värnas. Vi tror därför att det är viktigt att vara med och bistå Ukraina genom ett handelsavtal.

Men jag vill också påpeka att det här med associationsavtal syftar till att knyta landet närmare EU, så att det så småningom också blir ett medlemsland. Man talar om snabbspår för Ukraina, vilket har sagts tidigare i

EU-nämnden. På denna punkt har vi däremot en annan hållning än regeringen och övriga riksdagen.

Det är ett väldigt stort land med stora problem. Där finns både interna och externa konflikter. Landet är extremt korrumperat. Många människor bor i landet, och det är väldigt fattigt. Det finns demokratibrister och brister i andra avseenden i det civila samhället. Dessa brister måste man komma till rätta med innan det ens kan komma på tal att landet kan närma sig EU.

Det är klart att ett handelsavtal kommer att underlätta för landet att knyta sig närmare övriga världen, framför allt Europa. Länder som samverkar och handlar mycket med varandra knyter också närmare band med varandra. Det minskar risken för konflikter och kriser av olika slag. Detta ställer vi oss alltså bakom.

Men vi kommer inte att ställa oss bakom rådsslutsatserna om ett associationsavtal, varken i dag eller i framtiden. Det här landet har så stora problem att det kommer att ta oerhört lång tid att uppfylla de kriterier som bör finnas för ett blivande medlemsland i Europeiska unionen. Jag vet inte om det någonsin kommer att ske.

Jag anmäler därmed avvikande mening vad gäller punkten om associationsavtalet. Det syftar som sagt till att knyta landet närmare EU så att det så småningom också kan bli ett medlemsland i Europeiska unionen. Det kommer att kosta väldigt mycket pengar för svenska skattebetalare. Vi är en av de största nettobidragsgivarna till EU i hela Europa, och jag tycker att det räcker. Men jag tycker också att vi inte behöver importera mer problem till EU. Vi behöver inte ha mer av korruption, problem och konflikter. Vi behöver inte knyta oss närmare konflikternas närområden. Vi skulle också få ett minskat inflytande i Europeiska unionen om detta stora land skulle knytas närmare EU.

Anf. 56 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Jag tackar så mycket för frågorna. Det jag hör är en oro. Kommer ”softisarna” att ta över nu? Vad kommer den nya regeringen att hålla för linje?

Ni behöver inte vara oroliga. Vi har ingen avsikt att ändra på det som varit hållningen i den akuta krisen med det krig som pågått i vårt närområde. Vi kommer att hålla uppe trycket. Det kan ni vara lugna för.

Men vi talar också om långsiktighet. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Det är någonting som vi måste titta på. Jag säger inte att det är lätt, men jag menar att det långsiktiga alltid måste finnas med. Hittills har vi sett väldigt lite av det tänkandet och av idéer om detta.

Vi kommer att hålla uppe trycket; oroa er inte för det. Vi kommer fortsatt att vara mycket tydliga som svensk röst i debatten. Vad gäller OSSE:s mandat tyckte jag nog att jag sade precis det som Kerstin nämnde. Det bekräftar att det är vår syn på OSSE:s mandat.

När det gäller att häva sanktionerna är det otroligt viktigt att man funderar på vad som i så fall ska vara uppfyllt. Vi har hittills för det första ansett att den ryska militära och materiella närvaron ska vara borta

från Ukrainas territorium och från gränserna och att man ska stoppa tillflödet av material och militär personal. För det andra måste vi se att Ryssland samarbetar när det gäller att återetablera Ukrainas kontroll över landets egna gränser och territorium. För det tredje måste parlamentsval och lokalval få äga rum som planerat på ett öppet och fritt sätt. Det har varit de kontrollpunkter som använts hittills.

En gång i tiden tänkte vi om många av de nuvarande medlemsländerna i EU att de aldrig skulle närma sig unionen, att de aldrig skulle kunna leva upp till EU:s krav. Men nu är de medlemmar fullt ut, och det har vi alla tjänat på. Europa och världen har tjänat på att det funnits en rörelse och att man ställt EU-medlemskap i utsikt. Detta har drivit fram reformer och en förändring som vi tjänat otroligt mycket på ekonomiskt och mänskligt. Det är precis samma sak med Ukraina. Att ställa i utsikt ett närmande till EU, till och med ett EU-medlemskap, är otroligt viktigt för de progressiva demokratiska krafterna i ett land. Det är så man driver på en förändring. Det kan ta kortare eller längre tid, men vi har alla allt att tjäna på det.

Anf. 57 MARIA WEIMER (FP):

Jag tackar så mycket för föredragningen. Jag skulle vilja återkomma till frågan om regeringens linje i Ukrainakonflikten. Denna fråga var uppe på utrikesutskottet i går när vi diskuterade med kabinetssekreteraren. Anledningen till att flera av oss tar upp det här är att Sverige inte bara var en tydlig aktör i EU-kretsen, utan en av de allra tydligaste. Vi behöver fortsatt ett väldigt starkt tryck för att kunna upprätthålla den balans som finns. Vi vet som sagt alla att det finns många EU-länder som har en annan linje. Jag är glad att höra att utrikesministern är beredd att hålla fast vid den väldigt starka linje som vi har hållit. Det underlag som vi har fått tyder också starkt på att linjen är tydlig.

Det fanns anledning till oro i valrörelsen, vilket jag vill nämna kort. Det är också en bakgrund till att vi tar upp det här gång på gång. Det fanns ett antal företrädare från både S och MP som i undertoner antydde att EU hade provocerat fram konflikten i Ukraina. Det är en ståndpunkt som vi i Folkpartiet tar starkt avstånd från. Det är också någonting som i viss mån liknar det som den ryska sidan anfört angående konflikten.

Medskicket i den här frågan är att vi ska vara bland de allra tydligaste och helst naturligtvis också bilda koalitioner med andra EU-länder, så att vi kan driva EU-linjen åt rätt håll.

Anf. 58 DÉsirÉE PETHRUS (KD):

Jag instämmer i det Maria Weimer säger. I debatterna i valrörelsen var det lite olika inriktningar hos S, V och MP när man pratade om Rysslands aggression. Därför är vi väldigt angelägna om detta.

Den softa linjen har vi provat. Vi höll inom EU på med visumliberaliseringar gentemot Ryssland. Vi diskuterade handelsavtal. De övar med Nato och så vidare. Vi körde en soft linje med Ryssland. Men det har visat sig att Putin inte är intresserad av den linjen. Putin har också sett till att han kan vara kvar vid makten under väldigt många år framöver. Det här är naturligtvis viktigt att ha i åtanke när man diskuterar Ryssland.

Den softa linjen har inte fungerat, och det är förmodligen inte på det sättet man kan få Ryssland att respondera positivt så som vi hade hoppats.

Därför kommer vi alla – och jag tror att det är det vi försöker markera i dag – att följa väldigt noggrant hur regeringen agerar när det gäller sanktionsregimer och det fortsatta trycket på Ryssland. Sverige ska ligga i framkant och ”ta lead” i att hålla en väldigt tuff linje mot Ryssland.

I den åiterrapport som vi fick den 15 augusti från utrikesrådet står det att flera medlemsländer börjar prata om att man vill ha ersättning för det man drabbas av när det gäller sanktionerna. Företag har drabbats och så vidare på grund av det ryska importförbudet. Om den här diskussionen kommer upp, hur kommer Sverige att ställa sig då? Kommer man att köra en soft linje, att alla nu ska börja få ersättning? Det är viktigt att vi vet det också.

Anf. 59 KERSTIN LUNDGREN (C):

Det låter bra med de kontrollstationer som bekräftades av utrikesministern. Men när jag hör kommentarerna om det långsiktiga perspektivet hoppas jag att ministern inte avser att ta upp en diskussion om det långsiktiga perspektivet vid kommande utrikesrådsmöte, för det lät inte som att det fanns någon långsiktigt hållbar linje. I den delen utgår jag från att ministern i så fall återkommer till EU-nämnden.

Anf. 60 JOHNNY SKALIN (SD):

Jag kan inte låta bli att reagera på det utrikesministern säger om det här med EU-medlemskapet och att det är så fantastiskt med fler medlemsländer. Vi får en större gemenskap med andra länder, alla länder blir rikare och allting blir mycket bättre, hävdar hon. Det är inte sant.

Om det vore sant, varför skulle vi då betala en så stor EU-avgift som vi betalar i år, nästa år och året därpå? Den ökas på hela tiden. Man gick till förhandlingar med EU om att minska eller behålla en ungefär likartad nivå på EU-avgiften. Man kom tillbaka med just det man gick till förhandlingar med. Vi behåller avgiften på en nivå som ligger i topp för hela Europeiska unionen. Sverige ska betala mest av de allra flesta länder som ingår i unionen.

Vilket är egentligen utfallet för reformkraften, som det talats mycket om i EU-nämnden och som den nyblivna regeringen nu pratar om? När länder ska bli medlemsländer är de angelägna om att följa uppmaningarna från Europeiska unionen om att anpassa sig, bekämpa korruption och uppfylla kriterierna för medlemskap. Men vad händer därefter? Det tycker jag att utrikesministern definitivt bör kolla upp innan vi diskuterar den här typen av frågor nästa gång.

Vad har Ukraina för bnp per capita i relation till Sverige? Det är bara några procent; 7 procent tror jag att det ligger på. Det är ett extremt fattigt land. Det kommer att ta enormt lång tid innan landet uppnår den ekonomiska kraft som Sverige och andra utvecklade medlemsländer har. Tills man har gjort det kommer givetvis ett medlemskap för landet att innebära att Sverige får över resurser från vårt land och från den svenska välfärden till Ukraina för att bygga upp det landet. Det är precis så det

fungerar när Europeiska unionen ska ta in fler medlemsländer som över huvud taget inte uppfyller kriterierna för medlemskap. Jag vill därför förkasta alla idéer och utfall om att vi måste ta in fler länder och framför allt Ukraina på ett snabbspår. Ukraina är det absolut sämsta exemplet på ett eventuellt medlemsland i Europeiska unionen.

Jag vill också passa på att fråga utrikesministern om hon över huvud taget känner till vilken korruptionsnivå Ukraina befinner sig på och var Sverige befinner sig i en internationell jämförelse. Hur ser i så fall utrikesministern på utsikterna att kunna bekämpa korruptionen i Ukraina, så att Ukraina kan bli ett medlemsland i Europeiska unionen på samma förutsättningar som vi andra?

Anf. 61 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Jag har ingen anledning att kommentera diskussioner i valrörelsen. Men man kan bara allmänpolitiskt säga att utvecklingen i Ryssland och Ukraina förstås är någonting som oroar de flesta människor och de flesta svenskar i dag. Jag tror att den breda debatt som finns om detta också speglar att man har ganska stor handfallenhet inför hur man ska hantera det ryska hotet. Precis som Désirée Pethrus säger trodde vi länge att utvecklingen var på väg i rätt riktning. Nu har vi allt från propagandamaskineriet till krigshandlingar och annektering i Europa. Sedan andra världskriget har vi inte haft detta – inte förrän nu. Det trodde vi inte kunde hända; vi tyckte att utvecklingen var på väg i rätt riktning.

Därför finns det också en väldig spännvidd i idéerna och tankarna kring vad man kan göra. Vad är det vi kan hoppas på? Hur ska man analysera läget? Jag tror att man måste förstå att det handlar om att man inte alltid i alla partier och bland den svenska befolkningen riktigt kan förstå hur man ska bedöma framtiden eller vad som kan vara de rätta insatserna just nu. Jag tycker alltså inte att det är konstigt att det finns en stor spännvidd.

Det jag redovisar här är den svenska regeringens hållning. Det är det ni har att förvänta er av vårt agerande i olika rådssammanhang. Just nu finns ingen diskussion på bordet, och det finns ingen aktuell debatt om till exempel kompensation eller ersättningar. Det har vi därför ingen anledning att ta ställning till.

Vår hållning och vår linje ligger fast i agerandet i rådet. Det vi gör är bara att vi säger att det är viktigt – och detta säger jag till er i EU-nämnden – att börja tänka också långsiktigt. Jag har inte märkt att det har funnits redovisat från den tidigare regeringen hur man tänker långsiktigt, vilka insatser vi skulle kunna göra, vad vi hoppas kunna ställa i utsikt eller var vi börjar någonstans. Vi avser att inleda en sådan diskussion också, men det är inte heller aktuellt på rådssammanträdet. Jag har redovisat vår hållning. Men det är viktigt att vi gör detta.

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Vår politik och våra ställningstaganden har ni sett klart redovisade, och ni behöver inte oroa er för att vi har någon annan hållning.

Jag vet inte hur mycket vi ska diskutera detta. Jag har väl aldrig talat om något snabbspår för Ukraina; jag tror att det snarare kommer att bli ett långsamt spår. Det är nog närmare sanningen. Men det är viktigt att

ställa detta i utsikt, och det är just i korruptionsfrågorna som vi ställer krav på Ukraina. Det är just det vi har som samarbete: att se till att vi bekämpar korruption, nepotism och allt vad det är som vi kan se. Det är just den sortens insatser som är viktiga också på lång sikt.

Anf. 62 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att Sverigedemokraterna har anmält avvikande mening samt att det har gjorts ett antal medskick. Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går vidare till punkt 5, Irak/Syrien/Isil.

Anf. 63 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Även där finns ett material utsänt, så ni vet hur rådsslutsatserna ser ut i stora drag.

Det finns en daglig rapportering som är oroväckande. Läget i både Syrien och Irak och framväxten av Isil har sin grund i konflikten i Syrien och det svåra politiska läge som vi har i Irak. Därför måste de militära insatserna mot Isil också kombineras med ansträngningar för att hitta en politisk lösning i Syrien och stöd till den nya regeringen i Bagdad.

Här måste man återigen agera på båda spåren. Militära insatser måste botten i en politisk strategi för att nå resultat. Det behövs omedelbara intensifierade ansträngningar när det gäller Syrien. Om den moderata militära oppositionen besegras och konflikten står mellan Isil och regimen försvinner möjligheterna till en förhandlingslösning där. Vi säger också tydligt att samarbete med regimen mot Isil är uteslutet. Det riskerar att driva sunniterna i famnen på Isil i stället; det är risken.

Just nu räknar man med att Isil behärskar mer än 30 procent av både Syrien och Irak. Det är läget som det ser ut just nu. Det är viktigt att fortsätta att konsolidera regeringsbildningen i Bagdad. Här kommer man ned till de konkreta råden och uppmaningarna att tillsätta försvars- och inrikesministerposterna och se till att det blir ett aktivt kurdiskt deltagande också i regeringen. Vi tror att det bara är en sådan bred och inkluderande regering som kan hantera alla dessa utmaningar.

Vi vill förstås se att EU spelar en roll och fortsatt har ett engagemang i frågan på hög nivå. Vi välkomnar också ett närmare EU-samarbete för att motverka Isil genom att stoppa både finansiering och utländska stridande. Detta är i enlighet med en säkerhetsrådsresolution som gör denna uppmaning och vädjan till världens länder. Dialogen om de här frågorna bör fördjupas med Turkiet, som är en viktig aktör och därtill ett EU-kandidatland sedan lång tid.

Anf. 64 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr ordförande! Regeringen välkomnar samarbete inom EU för att motverka Isil genom att stoppa finansiering av utländska stridande i linje med säkerhetsrådsresolution 2178. Det är en resolution som ger ett ganska brett mandat, skulle jag vilja påstå. I dagsläget, när EU i princip bidrar med vad som i storlek motsvarar en stridande brigad med utländska stridande, tycker vi att det är dags att man gör någonting åt det här. Detta har vi tagit upp i EU-nämnden tidigare, och vi har även tagit

upp det i utskott i riksdagen. Jag har noterat att regeringen inte bemöter våra krav på något sätt eller ens kommenterar våra idéer om hur man kan komma till rätta med problemen. I och med resolutionen finns det som sagt ett brett utrymme för att vidta faktiska åtgärder.

Jag skulle vilja höra mig för när det gäller vilka faktiska åtgärder regeringen egentligen vill vidta för att komma till rätta med problemet. Jag försökte med den förra regeringen, men jag fick ingen respons alls. Nu har vi en ny regering på plats, och jag tycker att det skulle vara på sin plats att man redogör för vad man rent konkret vill åstadkomma och göra för att begränsa eller stoppa problemet.

Anf. 65 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Jag har först och främst en fråga om regeringsförklaringen och hur regeringen ser på detta. Det vanligaste, och det som jag är van vid, är att man benämner Kurdistan som det irakiska Kurdistan. Här står det om den irakiska regeringen och Kurdistans regionala regering. Är det kutym att man använder detta begrepp?

Sedan tycker jag att det är viktigt att man fortsätter att hålla en bra och tuff linje – precis den som regeringen förespråkar. Men jag tror också att det är viktigt att alla EU-länder fortsätter att ta ansvar för att inte heller skicka krigarna – det som vi har varit inne på tidigare. Det måste verkligen komma med upp på bordet.

Iraks regering måste se till att Kurdistan får de 17 procent som de har rätt till enligt tidigare överläggningar. Jag tror att det till och med står i konstitutionen; det finns i alla fall en överenskommelse. Det är viktigt att detta blir tydliggjort.

Anf. 66 ORDFÖRANDEN:

Detta är relevant, och jag förstår att du vill fråga om det. Men det finns också andra tillfällen att ställa denna typ av frågor. Vi kan försöka fokusera på regeringens ståndpunkt här, även om jag förstår att du vill ställa frågan.

Anf. 67 MARIA WEIMER (FP):

Jag delar utrikesministerns oro för situationen i Syrien och Irak som den är just nu, särskilt i staden Kobane, som har varit under attack den senaste veckan.

De åtgärder som presenteras står vi bakom, men det är ingen hemlighet att Folkpartiet vill se en mer ambitiös linje i frågan. Det finns ett antal andra EU-länder som har gett militärt stöd till kurdiska grupper. Frankrike, Danmark och Tyskland är några exempel. Tyskland verkar nu antyda att man ska trappa upp det militära stödet ytterligare.

Jag vill här anmäla avvikande mening, för Folkpartiet förespråkar ett svenskt militärt stöd också till de kurdiska grupperna. Vi menar att de kurdiska frontlinjerna är de enda som står emot Isis i nuläget. Bakom dem ryms sex miljoner civila, som är i stor fara. Vi ser gärna en ännu mer ambitiös svensk linje i denna fråga.

Anf. 68 KERSTIN LUNDGREN (C):

Tack för dragningen! När det gäller de slutsatser vi har infört rådet finns det en punkt som handlar om att inkludera försöken att få Irak och den kurdistanska regionen Navijaçi att komma överens och lösa sina utestående frågor. Jag utgår ifrån att det handlar om just de 17 procent som Désirée Pethrus tidigare lyfte fram. Det är klart att oljeinkomsterna och fördelningen av dessa är en viktig del. Den kurdistanska regionen bär i dag också en stor börda när det gäller flyktingsituationen och insatserna i stort i fajten mot Isil.

Jag ska säga något med tanke på punkt 11 – uppdraget till den höga representanten att utveckla en regional policy för fred och stabilitet i Syrien och Irak. Eftersom detta är en porös region där man rör sig än hit, än dit hoppas jag och utgår ifrån att man kommer att föra ett samtal om en bredare bild. Risker är annars att man fokuserar, tränger undan, tränger in och ökar konfliktriskerna i fragila stater som Jordanien och Libanon, till exempel.

Jag hoppas att det finns en bredare bild av detta. Islamiska staten har en mycket större ambition än de 30 procent som nu är aktuella.

Anf. 69 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Tack för frågorna! De är högst relevanta, och de viktigaste, eftersom det handlar om vad Sveriges bidrag ska vara. Sedan 2011 har Sverige bidragit med 1,3 miljarder kronor i humanitärt stöd. I dagarna har vi annonserat ytterligare ett svenskt bidrag med drygt 100 miljoner. Det går bland annat till World Food Programme till förmån för Syrien.

Vi har valt att säga att vi gör det vi är bäst på, där vi har störst trovärdighet och störst erfarenhet och där vi tycker att vi kan bidra bäst. Det gäller det humanitära. Det kommer inte att ändras på den linjen så att vi plötsligt också skulle bidra militärt. Där skiljer vi oss åt, och vårt budskap är tydligt.

Jag visar här en intressant karta som vi hittade i al-Jazira och som visar hur det ser ut. Vi kan göra en kopia till de ledamöter som är intresserade. Kartan visar på vilket sätt länderna bidrar – vilka som bidrar bara militärt och vilka som bidrar både militärt och humanitärt. Sverige finns på den humanitära sidan tillsammans med en rad andra länder som också gör denna avgränsning: Man tittar på vad det är man gör bäst och vad man kan kontrollera.

Somliga länder kan sköta det militära. I den här gruppen har vi accepterat att det finns en militär insats, men Sveriges insats kommer fortsatt att vara framför allt humanitär.

Vi följer förstås utvecklingen i Kobane. Jag har pratat med Staffan de Mistura. FN:s vädjan är att vi fortsätter hjälpa till på det konstruktiva sätt som vi har gjort hittills och att vi ger honom stöd i de viktiga och svåra uppgifter som han har.

Jag är övertygad om att det kommer att bli en diskussion om stridande från olika EU-länder. Vi är beredda att följa FN:s uppmaning om att begränsa inflödet av foreign fighters. Som jag sade anser vi förstås också att den kurdiska representationen i Irak är viktig. Där har jag ingen annan hållning.

Anf. 70 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Jag vill markera att om FN skulle bestämma sig för att göra en militär insats i regionen är vi naturligtvis beredda att ta upp den diskussionen. Men i nuläget instämmer jag i det som utrikesministern anför, nämligen att Sveriges huvudsakliga inriktning är att hjälpa till på det humanitära området.

Mer vapen har uppenbarligen inte visat sig lösa konflikten i Syrien. Att skicka vapen till en region som är full av vapen tror jag alltså inte är lämpligt, och jag vet att många tycker att det har kommit in tillräckligt med vapen nu. En FN-insats måste naturligtvis diskuteras om en sådan fråga skulle komma. Men den finns inte nu.

Anf. 71 ORDFÖRANDEN:

Jag tror att både Johnny Skalin och Kerstin Lundgren hade frågor om stridande samt om den höga representantens roll och oljeinkomsternas fördelning.

Anf. 72 KERSTIN LUNDGREN (C):

Den höga representanten har ett uppdrag att se på en stabilitets- och fredskontext eller strategi enbart för Syrien och Irak. Det var det bredare perspektivet som jag efterlyste. Vad är regeringens syn på det?

Anf. 73 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Det är ingenting som finns formulerat på något sätt i slutsatserna eller i det som hittills har varit input eller underlag för oss. Det är en viktig diskussion, men jag vet inte om den över huvud taget kommer att komma upp. Det är inte annonserat i förväg att det kommer att bli en specifik punkt som vi har anledning att ta ställning till. Jag hoppas dock att det blir en bred diskussion. Jag kan inte bedöma det eftersom vi än så länge inte har fått något formulerat inlägg som vi ska ta ställning till, vad jag vet.

Anf. 74 MARIA WEIMER (FP):

Jag vill kort kommentera utrikesministerns svar. Som vi ser det är problemet att de insatser som görs just nu inte räcker till och att både USA och kurdiska grupper vädjar om mer stöd. Det vi menar med militärt stöd behöver inte nödvändigtvis innefatta vapen. Det kan handla om militär rådgivning eller andra typer av stöd. Vår huvudpoäng är att det som vi nu gör är väldigt viktigt och bra men att läget är så pass kritiskt att humanitärt stöd inte räcker till.

Anf. 75 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr ordförande! Som jag nämnde tidigare har vi inte fått svar från de föregående regeringen, och jag får heller inte något svar från den här regeringen om vad man rent konkret avser att göra för att begränsa den här typen av agerande när människor reser från länder i Europa för att kriga i andra länder. Jag vill därför ge ett uppslag på vad man skulle kunna göra för att begränsa det. Man skulle kunna kartlägga de militanta islamisterna, man skulle kunna utfärda reseförbud, man skulle kunna

utvisa personer automatiskt om de kommer hit med en jihadist som ankare, man skulle kunna återkalla dubbla medborgarskap och återkalla pass och man skulle kunna utfärda fängelsestraff för människor som väljer att åka utomlands för att strida och sedan kommer tillbaka till Sverige.

Jag är helt övertygad om att vi, både från Sveriges sida men även från andra delar av Europa, måste vidta väldigt starka åtgärder för att få stopp på det beteende som den här typen av individer har. Vad europeiska länder väljer att göra får väl vara upp till dem, men man skulle åtminstone kunna diskutera frågan i EU på ett lite bredare plan. Som jag nämnde tidigare har vi genom FN:s resolution ett brett mandat att vidta ganska långtgående åtgärder för att begränsa och stoppa de här människornas beteende.

Jag skulle också vilja passa på och ställa en fråga. Tycker inte regeringen eller övriga partier i EU-nämnden att det är konstigt att vi har ett asylsystem som öppnar upp för att människor flyttar till Sverige och sedan väljer att lämna landet, kanske för att åka tillbaka det land som man har lämnat eller ett land i närheten ...

Anf. 76 ORDFÖRANDEN:

Ursäkta, men vi måste försöka fokusera på rådsslutsatserna. Nu tar du upp mycket av vad som ska hända i Sverige. Det kan vi diskutera vid andra tillfällen.

Anf. 77 JOHNNY SKALIN (SD):

Då nöjer jag mig med att anmäla avvikande mening i relation till de åtgärder som jag föreslår, i och med att regeringen väljer att inte att presentera några som helst åtgärder själva.

Anf. 78 KERSTIN LUNGGREN (C):

I punkt 11 i rådsslutsatserna handlar det om att rådet ska begära att den höga representanten ska utveckla en regional policy för EU:s bidrag för stabilitet och fred i Syrien och Irak. Det finns skäl att, som ett medskick, i alla fall ta upp frågan om man kan göra en sådan begränsad strategi. Vi menar att man måste ha ett bredare perspektiv på frågan. Det var det som var min synpunkt.

Anf. 79 LAWEN REDAR (S):

Jag vill tacka utrikesministern och regeringen för samtliga punkter. Jag tycker att det är en bra strategi för situationen, som är oerhört akut på många områden men just nu särskilt i Kobane där det finns risk för en massaker.

Jag har en fråga om punkt 1, där man uppmanar Turkiet att göra sitt yttersta för att hjälpa till. Nu har det utvecklats en situation i landet där det råder en våldsupptrappning internt i landet. Jag tänkte fråga utrikesministern hur man ser på det. Det råder risk för att den fredsprocess som har pågått i landet kanske kommer att urholkas. Vad kan vi göra åt det?

Anf. 80 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Tack för frågorna! Och tack för klargörandet! Jag kanske inte förstod riktigt vad som efterfrågades förut. Det finns med, och det står: "The Council calls on the High Representative/Vice President to develop an EU comprehensive regional strategy for Syria and Iraq".

Det blir väl tillfälle att fråga vad som menas med det och att göra poängen att man alltid måste se i ett bredare perspektiv. Men än så länge vet vi inte exakt vad som avses med det här. Det är fortfarande föremål för diskussioner och klargöranden. Jag hoppas att vi kommer att få reda på mer om vad som avses och vad som borde ligga där.

Det är också klart att det som händer i Turkiet är oerhört viktigt. I förslaget till conclusions står också: "The EU appreciates efforts by Turkey to shelter refugees from Kobani and calls on Turkey to open its border for any supply for the people of Kobani."

Här ställer EU alltså ganska tydliga krav på Turkiet i det här läget. Det är viktigt att fortsätta föra dialogen med Turkiet om vad de kan göra. Det som förstås har upprört världen är att se att det står tanks redo som övervakar en situation som eskalerar till ett fruktansvärt mänskligt lidande. Samtidigt vet man att det är ett stort problem för Turkiet eftersom de undrar över vad de öppnar upp för i så fall.

Jag tror att allt det här kommer att vara en del av diskussionen. Även här har vi nu framför allt ett humanitärt perspektiv på det hela. Därför uppmanar vi dem att hålla gränsen öppen. Det har jag faktiskt också framfört direkt till Turkiets utrikesminister i ett kort samtal tidigare.

Regeringen tänker, vilket vi också har aviserat, följa upp FN:s säkerhetsråds resolution där man uppmanar samtliga länder att titta på hur vi ska ta itu med frågan om foreign fighters, alltså att skicka stridande till den här typen av konflikter. Det tänker vi också göra. Det arbetet har regeringen påbörjat, och vi återkommer om det.

Kurdistan Regional Government är det formella namnet; KRG är det formella namnet.

Anf. 81 ORDFÖRANDEN:

Jag noterar att Sverigedemokraterna står fast vid sin avvikande mening. Vi noterar också att Folkpartiet har en avvikande mening. Sammanfattningsvis finner jag att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går vidare till punkt 6, Fredsprocessen i Mellanöstern (MEPP) /Gaza.

Jag vill också notera att det stod att det eventuellt skulle bli rådsslutsatser. Enligt vår information verkar det inte bli rådsslutsatser. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 82 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr ordförande! Jag kommer att framhålla vikten av att EU bidrar till att stärka moderata palestinska krafter för en hållbar vapenvila och en inopalestinsk försoning. Vi välkomnar slutsatserna från givarkonferensen i Kairo, särskilt budskapet om ett slut på isoleringen av Gaza och att parterna bör återuppta förhandlingarna om en tvåstatslösning. Vi vill

också betona en stärkt roll för EU i fredsprocessen genom att utveckla befintliga insatser och genomföra överenskommen EU-politik.

Jag tänker också informera medlemsländerna om Sveriges kommande erkännande av Palestina och skälen för det. Vi anser att tiden för en tvåstatslösning är på väg att rinna ut och att ett erkännande innebär ett politiskt stöd för återupptagna fredssamtal.

Anf. 83 ORDFÖRANDEN:

Innan jag fördelar ordet vill jag påpeka att vi har många kunniga utrikesintresserade människor med gedigen bakgrund i dessa frågor. Jag vet av erfarenhet att den här frågan alltid engagerar och leder till mycket diskussion. Därför vädjar jag till allihop om att titta på de utskickade ståndpunkterna. Förhåll er gärna till dem när ni yttrar er. Det finns mycket som är sagt i frågan; det kommer att sägas mycket mer. Men om vi kan fokusera lite grann på nämndens arbetsuppgift här i dag skulle jag vara väldigt tacksam.

Anf. 84 KARIN ENSTRÖM (M):

Herr ordförande! Jag vill tacka utrikesministern.

Självklart finns det mycket att säga i den stora frågan, men jag vill koncentrera mig på det som utrikesministern precis informerade oss om. Hon sade att hon kommer att informera medlemsstaterna om regeringens avsikt att erkänna Palestina och skälen för det.

Jag vill framföra att regeringens hantering av erkännandet av Palestina har stora brister. Ett erkännande av en stat är en fråga av större utrikespolitisk vikt. Trots detta meddelade statsministern i regeringsförklaringen erkännandet av Palestina utan att frågan först hade tagits upp i utrikesnämnden. Nu, vilket utrikesministern har bekräftat muntligt i dag, avser regeringen att informera EU:s medlemsstater i rådet för utrikes frågor utan att frågan har tagits upp i utrikesnämnden.

Vi i Alliansen anser att detta inte har gått rätt till och motsätter oss därför att regeringen informerar rådet för utrikes frågor om detta. Om regeringen håller fast vid sin avsikt vill vi i Alliansen anmäla en avvikande mening till protokollet.

Anf. 85 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Sverigedemokraterna vill anmäla följande avvikande mening: Regeringen bör inte deklarerat Sveriges vilja att erkänna Palestina. Vi menar att det är oansvarigt av regeringen att deklarerat ett erkännande innan frågan har behandlats på ett seriöst sätt i både riksdagen och utrikesnämnden.

Sverige bör i stället deklarerat att vi tar avstånd från alla former av terrorism, även den palestinska samlingsregering där Hamas inkluderas. Hamas har sedan 2005 beskjutit Israel med tusentals raketer och har som uttalat mål att förinta Israel och döda alla judar.

För en långsiktig fred krävs eftergifter från båda sidor och att gränsfrågor måste få avgöras i förhandlingar mellan parterna för att tillgodose båda parter intresse och rätt till säkerhet och självbestämmande. Innan det är rimligt att kräva att blockaden mot Gaza ska hävas bör Hamas

avväpnas, ändra sina tidigare uttalade mål och upphöra med all form av terrorism.

Innan ett erkännande av Palestina kan bli aktuellt måste samtliga ledande palestinska grupper erkänna Israel som en judisk stat och upphöra med alla former av terrorism och antisemitism samt uppvisa att de kan kontrollera ett område enligt demokratiska principer.

Anf. 86 KERSTIN LUNDGREN (C):

Jag vill instämma i vad Karin Enström nyss framförde. I 11 § regeringsformen framgår alldeles tydligt att frågor av större utrikespolitisk betydelse ska behandlas i utrikesnämnden. Vi tycker från Centerpartiets sida att det är märkligt i form att regeringen väljer att först göra en deklaration i regeringsförklaringen och sedan komma till EU-nämnden, som inte har till uppdrag att samråda i den frågan, utan att tidigare ha samrått med utrikesnämnden. Och så tänker sig regeringens företrädare i nästa skede samråda med utrikesrådet och EU:s medlemsstater och presentera skälen för sin hållning, utan att frågan har behandlats i utrikesnämnden, så som mycket tydligt beskrivs i regeringsformen. Som jag ser det är det här ett oönskat kinderägg. Det innehåller tre fel, och det blir inte bättre av det.

Eftersom den här frågan är föremål för prövning – det finns en KU-anmälan – är det viktigt att EU-nämnden inte på något sätt sanktionerar det formella tillvägagångssätt som regeringen valt i erkännandefrågorna.

Gör om och gör rätt!

Anf. 87 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Precis som Karin Enström och flera andra har sagt är vi väldigt förvånade över regeringens hantering av erkännandefrågan. Det finns stora brister i den. Att erkänna en stat är som sagt en fråga av större utrikespolitisk vikt. Trots detta meddelade statsministern redan i regeringsförklaringen ett erkännande av Palestina utan att frågan hade tagits upp i utrikesnämnden. Som jag förstår det avser utrikesministern nu dessutom att åka till EU och tala om detta innan frågan ens har varit uppe i utrikesnämnden.

Vi tycker inte att det gått rätt till. Vi anser att regeringen inte bör utveckla denna fråga nu i EU. Om regeringen håller fast vid sin avsikt anmäler vi avvikande mening.

Vi har tidigare talat mycket om hur Sverige på bästa sätt ska bidra till en fredlig lösning i den här konflikten. Sverige stöder politiskt och konkret arbetet med att bygga en livskraftig, sammanhängande och demokratisk palestinsk stat. En varaktig fred och en självständig demokratisk och livskraftig palestinsk stat med kontroll över sitt territorium kan endast bli en realitet genom en framförhandlad lösning på konflikten.

Det finns enligt folkrätten tre traditionella kriterier för erkännande av en stat. Det är också dessa som svensk politik under lång tid har grundat sig på. En självständig stat kräver ett territorium, vars gränser dock inte behöver vara fastställda i varenda detalj, med en befolkning som huvudsakligen är permanent och en regering som har möjlighet att uppvisa kontroll, upprätthålla en viss inre stabilitet och ha en effektiv kontroll

över statens territorium och dess befolkning. Dessutom ska den ha möjlighet att ingå och uppfylla internationella förpliktelser.

Ett erkännande fullt ut av Palestina som självständig stat är därför i nuläget inte förenligt med dessa kriterier. Så länge ockupationen pågår är någon rättvisa för det palestinska folket inte möjlig, och det är heller inte möjligt för dem att själva forma sin framtid. Den fortsatta ockupationen är folkrättsligt oacceptabel, och EU har klargjort sin beredskap att erkänna staten Palestina så snart det bedöms som möjligt.

Att situationen i dag är dystert är dess värre en slutsats som inte går att undvika. Det får dock inte leda till att vi inte fortsätter våra ansträngningar att med arbetet inom EU som främsta instrument och med folkrätten som självklar bas åstadkomma en förhandlad tvåstatslösning mellan Israel och Palestina, som är den enda möjligheten till fred och säkerhet för alla i regionen.

Vi vädjar till utrikesministern att i det här läget se till att parterna först kommer fram till en lösning.

Anf. 88 MARIA WEIMER (FP):

Jag vill ansluta mig till det som Karin Enström framförde som en avvikande mening i formfrågan. Jag ska inte upprepa det hon sade.

För Folkpartiet finns det anledning att anmäla avvikande mening också i sakfrågan. Vi anser att en varaktig fred endast kan bli verklighet genom ett framförhandlat fredsavtal. De villkor för erkännande av Palestina som lagts fast i kvartetten bör gälla. Innan dess tycker vi inte att Sverige bör erkänna Palestina.

Anf. 89 JENS HOLM (V):

Med respekt för vad ni på andra sidan tycker anser jag att det är en konstig diskussion. Det är inte på EU-nivå beslut fattas om huruvida man ska erkänna ett land eller inte, utan det gör ett land självt.

Jag förstår inte riktigt vad era avvikande meningar syftar till. Ifall ni vill förhindra ett svenskt erkännande av Palestina kommer frågan till exempel upp i utrikesnämnden i sedvanlig ordning. Jag tycker att det är där frågan ska hanteras, och sedan ska den hanteras enligt de processer som vi har. Det som vi hanterar här i EU-nämnden är den svenska positionen, och där handlar det om helt andra saker.

Anf. 90 KERSTIN LUNDGREN (C):

Vi sitter inte i utrikesnämnden och diskuterar sakfrågan, utan vi sitter i EU-nämnden och hör regeringens avsikt, utan att regeringen gått via utrikesnämnden, presenterat skälen och diskuterat i utrikesnämnden enligt vad som föreskrivs i 11 § regeringsformen när det gäller internationella förhållanden. Det tycker jag är anmärkningsvärt. Man lyfter frågan i EU-nämnden och i utrikesrådet, men man har inte dessförinnan lyft frågan där den hör hemma, i utrikesnämnden.

Därför tycker vi inte att den ska upp nu. Innan Sverige gör någonting mer ska utrikesnämnden ha kallats in och hörts. EU-nämnden ska inte sanktionera det här tillvägagångssättet, vilket vi skulle göra om vi, när vi

Anf. 91 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Låt oss gå tillbaka till det som punkten gäller. Rådet förväntas diskutera fredsprocessen i Mellanöstern, den så kallade Middle East Peace Process, situationen i Gaza i ljuset av givarkonferensen i Kairo samt nya israeliska bosättningsbeslut, utsikterna för en hållbar vapenvila, EU:s stöd till de politiska aspekterna av en långsiktig vapenvila mellan Israel och Hamas och förutsättningarna för EU att långsiktigt bidra positivt till att återuppväcka fredsprocessen. Det är det som kommer att diskuteras.

Ni har sett vad regeringens ståndpunkt är, och jag utgår från att det ni säger från er sida inte är att lägga munkavle på utrikesministern att formellt och faktueellt redovisa vad som står i regeringsdeklarationen, men inte argumentera, för det är inte en punkt på dagordningen. Att faktueellt redovisa vad som står i regeringsdeklarationen utgår jag från att en utrikesminister kan göra. Jag kommer inte att argumentera, utan jag kommer att redovisa vad som står i regeringsdeklarationen.

Anf. 92 ORDFÖRANDEN:

Då kanske det är lämpligt, med tanke på det som utrikesministern nyss sade, att de partier som anmält avvikande mening förtydligar syftet med den avvikande meningen.

Anf. 93 KARIN ENSTRÖM (M):

Jag vill tacka för svaret. Samtidigt måste jag säga att det inte gör mig så mycket klokare. Nu säger utrikesministern att hon ska informera om vad som står i regeringsförklaringen, men inte ange skäl. Först uttryckte ministern att man skulle ange skälen för detta. De skälen har som sagt inte redovisats på något annat sätt. Det är det som vi motsätter oss.

Jag vill vara väldigt klar och tydlig med att vi motsätter oss detta, eftersom vi anser att det här inte har gått rätt till. Vi kommer att vidhålla vår avvikande mening.

Anf. 94 DÉsirÉE PETHRUS (KD):

Det blir väldigt konstigt. Vi och andra tycker att det är konstigt att utrikesministern åker till EU och informerar utan att först informera utrikesnämnden. Det är inte så konstigt att vi tycker att det är en märklig ordning. Jens Holm säger själv att det rätta är att gå till utrikesnämnden först. Det är därför vi reagerar. Vi tycker att det är konstigt att utrikesministern ska åka ned och informera EU innan man informerar utrikesnämnden.

Vi företrädare för den tidigare alliansregeringen har framfört att vi inte tycker att läget är rätt nu. Vi tycker att det är mycket som först måste lösas innan vi erkänner. Det är en annan del, men jag tycker att formfrågan är väldigt viktig.

Anf. 95 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr ordförande! Vi instämmer med allianspartierna vad gäller Palestinafrågan. Där sluter vi upp bakom allianspartierna så att vi kan få majoritet mot att ta upp frågan på EU-nivå. Även om utrikesministern säger att det finns en viss dagordning vet vi att dagordningspunkter kan både tillkomma och strykas. I vilket fall som helst finns det ingen majoritet i Sveriges riksdag, som jag upplever det här i EU-nämnden, för att diskutera frågan om Palestina. Jag tycker inte att den frågan ska tas upp inom EU:s forum, särskilt inte innan utrikesnämnden har diskuterat frågan.

Vi sluter upp bakom allianspartierna i den frågan.

Anf. 96 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Det handlar om att informera om vad som står i ett dokument som har redovisats av statsministern för riksdagen, alltså i regeringsförklaringen. Om jag förstod Karin Enström rätt är det acceptabelt att jag gör det om jag inte argumenterar. Jag tänker inte argumentera. Jag tänker göra en faktuell redovisning av vad som står där.

Sedan kan vi inte låtsas som om vi inte känner till de faktiska omständigheterna; utrikesnämnden är kallad till möte. Regerings avsikt har varit känd under mycket lång tid, också för ministrarna i EU. Jag utgår från att ni inte sätter munkavle på mig, utan att jag faktiskt faktuellt kan redovisa vad som står där. Jag kommer inte att argumentera och inte att ta upp det till diskussion.

Anf. 97 KARIN ENSTRÖM (M):

Herr ordförande! Tack, utrikesministern! Nej, den uppfattning som Alliansen har är den som jag redovisade, att vi tycker att hela hanteringen har stora brister. Därför motsätter vi oss detta och vill anmäla en avvikande mening.

Anf. 98 ORDFÖRANDE:

Bara för tydlighetens skull ber jag Karin Enström att läsa upp den avvikande meningen så att det blir tydligt.

Anf. 99 KARIN ENSTRÖM (M):

Regeringens hantering av erkännandet av Palestina har stora brister. Ett erkännande av en stat är en fråga av större utrikespolitisk vikt. Trots detta meddelar statsministern i regeringsförklaringen erkännandet av Palestina utan att frågan tagits upp i utrikesnämnden.

Nu avser regeringen att informera EU:s medlemsstater i rådet för utrikes frågor utan att frågan tagits upp i utrikesnämnden. Vi anser att detta inte gått rätt till och motsätter oss därför att regeringen informerar rådet för utrikes frågor. Om regeringen håller fast – uppenbarligen gör man det – vid denna avsikt vill vi från Alliansens sida anmäla en avvikande mening och få det antecknat till protokollet.

Anf. 100 ORDFÖRANDE:

De andra allianspartierna ansluter sig alltså till den avvikande meningen.

Anf. 101 JENS HOLM (V):

Jag vill ställa en fråga till Karin Enström. Du säger att ni motsätter er att den svenska regeringen informerar rådet. Så tror jag att du sade. Vilken information är det som ni motsätter er?

Anf. 102 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Jag vill bara förtydliga att även Sverigedemokraterna ansluter sig till allianspartiernas avvikande mening i fallet om erkännande av Palestina.

Anf. 103 KERSTIN LUNDGREN (C):

Det är väl ganska tydligt vad Karin Enström har läst upp. Det handlar om ett svar på vad regeringen har redogjort för i sin ståndpunkt, att hantera frågan i rätt ordning och att inte göra EU-nämnden eller utrikesrådet till den plats där den först diskuteras. Det är väl alldeles entydigt att det inte finns ett stöd i EU-nämnden för den av regeringen redovisade ståndpunkten.

Sedan vet vi att EU-nämnden är ett samrådsorgan och att regeringen agerar under konstitutionellt ansvar. Men det finns i så fall inget stöd från EU-nämnden för det tillvägagångssättet.

Anf. 104 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Har ledamöterna hittat något som liknar det i ståndpunkterna inför detta möte, det vi diskuterar nu, det som finns på dagordningen? Menar ni på allvar att ni vill lägga munkavle på mig? Ska jag behöva gå ut härifrån och säga: De har lagt munkavle på utrikesministern så att jag inte ens kan redovisa, mycket faktueellt, vad som står i regeringsdeklarationen? Är det verkligen er avsikt?

Ni måste precisera vad ni menar. Ni tar upp en fråga som alls inte finns i regeringens ståndpunkter.

Anf. 105 KERSTIN LUNDGREN (C):

Utrikesministern får ursäkta, men det är regeringen som för EU-nämnden har presenterat sina ståndpunkter i det här ärendet. Där står det att regeringen avser att informera. Det är den ståndpunkten, som är redovisad för nämnden, som inte har stöd av majoriteten i nämnden.

Regeringen agerar naturligtvis under konstitutionellt ansvar. Men det finns inget stöd för det i den redovisade ståndpunkten.

Anf. 106 ORDFÖRANDEN:

Jag vill bara notera att i den nyaste versionen av dokumentet, som jag har på bordet, finns inte den meningen med, såvitt jag kan se.

Anf. 107 KERSTIN LUNDGREN (C):

Men den redogjordes för av utrikesministern, och avsikten var alldeles entydig. Det tror jag går att utläsa av protokollet.

Anf. 108 DÉsirÉE PETHRUS (KD):

Utrikesministern sade inledningsvis att hon har för avsikt att åka ned och redogöra för regeringens ståndpunkt.

Anf. 109 JOHNNY SKALIN (SD):

Jag håller med Désirée Pethrus. Det vi ska ställning till är dels det underlag som vi får presenterat inför mötet, dels det som framförs av regeringen. Det vi gör som ledamöter i EU-nämnden är att vi har ett muntligt samråd där vi framför våra ståndpunkter. Vi lyssnar av varandra och kommer överens om den svenska ståndpunkten gemensamt här i majoritet.

Anf. 110 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

I det underlag som har skickats står det om en diskussions- och eventuell beslutspunkt. Det blir inga beslut – det är det senaste vi har hört.

Det står: ”Regeringen avser informera om innehållet i regeringsförklaringen vad gäller erkännande av Palestina.” Det är det som jag också säger att jag tänker följa.

Det har jag förstått skulle vara det som också är acceptabelt för er, att jag informerar högst faktueellt om vad som står i regeringsdeklarationen. Annars lägger ni de facto munkavle på utrikesministern, och då måste jag vara tyst under hela den här punkten. Är det verkligen er avsikt?

I regeringens ståndpunkt finns det ingenting om detta. Nu måste vi hålla oss till fakta.

Anf. 111 KERSTIN LUNDGREN (C):

Utrikesministern läste upp, och utrikesministern informerade EU-nämnden om sin avsikt. Det som är entydigt är att det inte finns något stöd från majoriteten i EU-nämnden, inget konstitutionellt stöd, för regeringens avsikt i den här delen.

Men detta är ett samrådsorgan, och regeringen har det konstitutionella ansvaret och prövas på den grunden, hur man har lagt upp arbetet.

Anf. 112 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Ursäkta, men vi måste nog reda ut det här formellt också. Ni kan inte hindra mig från att informera om någonting. Ni kan säga att jag inte har ett mandat att driva en fråga. Men det finns ingenting i ståndpunkterna som antyder att jag skulle driva något. Att hindra mig från att informera blir att ni säger att ni lägger munkavle på mig. Vill ni verkligen det?

Jag har all möjlighet och frihet att informera om en punkt och delta i en diskussion. Men jag förklarar för er – efter att ha lyssnat på vad ni har sagt – att jag enbart tänker göra en mycket faktuell redovisning enbart av vad som står i regeringsdeklarationen.

Ni har sett våra ståndpunkter. Formellt innebär det i så fall att ni sitter i EU-nämnden och säger: Du får inte tala! Ska Sveriges utrikesminister inte få tala på grund av att EU-nämnden säger det i dag? Menar ni allvar?

Anf. 113 KARIN ENSTRÖM (M):

Herr ordförande! Detta har sitt ursprung i hanteringen, som riksdagen inte har fått någon möjlighet att samråda om i utrikesnämnden. Det är också, som vi har beskrivit det, första gången som frågan kommer, fast på ett sätt som inte är meningen.

Vi är några partier som motsätter oss den hanteringen och därför också vill anmäla till protokollet att vi motsätter oss det vi uppfattar är tanken att göra på utrikesrådet för EU:s medlemsstater.

Anf. 114 MARIE GRANLUND (S):

Det finns många olika delar i detta. Man har, precis som ni säger, från den borgerliga sidan KU-anmält, så det ligger en anmälan i KU om detta med utrikesnämnden.

Det finns olika aspekter på detta. Min uppfattning är att en regeringsförklaring är en avsiktsförklaring och att man sedan kommer tillbaka med konkreta förslag. Detta är egentligen inte en EU-fråga, men eftersom ni tar upp den tar jag också upp våra aspekter på detta.

Inför ett regeringsbeslut ska självklart utrikesnämnden sammankallas. Det är på gång framåt med ett regeringsbeslut, och därför har också utrikesnämnden sammankallats.

Detta kan man jämföra med när Carl Bildt år 2008, tror jag, sade att vi skulle erkänna Kosovo, utan att det hade varit uppe i utrikesnämnden. Det blev ingen KU-anmälan då, men det kanske berodde på något annat.

Vi kan inte ta bort regeringsförklaringen från hemsidan, så att den är hemlig, för den ligger ju där. Då måste man väl ändå ha möjlighet att berätta vad det står där – utan att driva frågan, som utrikesministern säger.

Det måste självklart till ett regeringsbeslut och en utrikesnämnd. Men det är inte detta som frågan handlar om, utan det gäller att informera om vad som står i en regeringsförklaring som ligger på regeringens hemsida.

Anf. 115 KERSTIN LUNDGREN (C):

Man kan diskutera historien. Från min sida minns jag en stark kritik mot att vi tog det för långsamt i fråga om erkännande av Kosovo. Det fanns en stark kritik från Socialdemokraterna mot detta. Svaret var då att vi behövde ha en mycket noggrann genomlysning och ett hörande av utrikesnämnden.

I det här fallet är det regeringen som sätter dagordningen, i vilken ordning man kallar till möten och hur man följer regeringsformen och riksdagsordningen.

Utrikesministern kommer till EU-nämnden, lyfter in frågan i EU-nämnden och har avsikten att lyfta in den i utrikesrådet innan frågan har varit uppe i utrikesnämnden.

Regeringen agerar utifrån sitt eget mandat men har inget konstitutionellt stöd från EU-nämnden för att göra på det sättet. Det är väl det som det handlar om. Det finns inget konstitutionellt stöd från EU-nämnden. Men eftersom utrikesministern ändå lyfte frågan måste EU-nämnden reagera.

Anf. 116 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Men konsekvensen skulle bli att jag över huvud taget inte kan yttra mig på den punkt som är uppe för diskussion och eventuellt beslut, medan jag däremot kan informera – för ingen kan lägga munkavle på mig. Jag kan informera faktuellt om vad som står i Sveriges regeringsdeklaration. Då hindrar ni mig från att över huvud taget yttra mig, för då är ni emot det som är Sveriges ståndpunkt.

Anf. 117 KERSTIN LUNDGREN (C):

Utrikesministern agerar utifrån sitt eget konstitutionella ansvar. Men det finns inget stöd och inget mandat från EU-nämnden för utrikesministerns uttalade agerande.

Anf. 118 ORDFÖRANDEN:

Nu försöker jag få ordning i vilken typ av beslut vi kan och ska fatta. Jag har så här långt förstått att det finns en avvikande mening från allianspartierna som Sverigedemokraterna ansluter sig till. Sverigedemokraterna hade ytterligare en avvikande mening i övriga frågor.

Sedan kommer vi till själva formfrågan. I det skriftliga underlaget finns inte den här frågan med, och jag har inte noterat några avvikande meningar beträffande det skriftliga underlaget.

Ministern har sedan gett en muntlig information. Jag tolkar det som att en avvikande mening har anmälts mot den information som ministern hade för avsikt att ge till sina kolleger på utrikesrådet.

Anf. 119 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Som jag förstår det finns inga invändningar mot det som är regeringens ståndpunkt i den fråga som ska upp på rådet under den här punkten.

Anf. 120 ORDFÖRANDEN:

Jag tror att vi har konstaterat det.

Anf. 121 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Resten noterar vi då.

Anf. 122 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens ståndpunkt men att det finns en avvikande mening beträffande vad ministern hade för avsikt att informera om.

Anf. 123 NIKLAS WYKMAN (M):

Jag vill ställa en annan fråga till utrikesministern.

Jonas Gardell har gjort en tv-serie som heter *De halvt dolda*. Det handlar om människor som inte riktigt syns och får ta plats. Vi har gemensamt med regeringen en stor sympati för Palestina och det palestinska folket och deras rättigheter.

Men ingen grupp människor är ju homogen, utan inom alla nationer och etniciteter finns det olika människor. Det är på detta tema jag skulle

vilja ställa en fråga som rör situationen för de homosexuella på Gazaremsan. Det är en grupp människor som ofta osynliggörs och inte diskuteras.

Därför undrar jag hur utrikesministern ser på Sveriges möjligheter att stötta homosexuellas situation i Gaza och hur det kan redogöras för i detta sammanhang. Jag undrar vidare om utrikesministern kort – givet den intention som regeringen har meddelat, med en palestinsk stat – kan säga hur man ser på hur de homosexuellas rättigheter kan värnas i en sådan process.

Anf. 124 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Jag tycker att det är en viktig fråga. Jag har inte sett att det har belysts hittills. Jag vet inte om det är osynliggjort eller det bara är så att jag ännu inte har fått ta del av berättelser och beskrivningar av villkoren för homosexuella och hbtq-personer på Gazaremsan, men det är viktigt att det uppmärksammas.

Jag kan bara lova att jag ska följa upp och se vad vi kan finna ut mer i fråga om den situationen. Jag tycker att det är en viktig fråga.

Anf. 125 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens inriktning enligt det skriftliga underlag som är uppdaterat vad gäller Sveriges ståndpunkt på mötet; det är en diskussionspunkt.

Vidare konstaterar jag att vad gäller det som ministern muntligen uttryckte här om avsikten att informera utrikesrådet om innehållet i den svenska regeringsförklaringen beträffande Palestina finns en avvikande mening som lästes upp av Karin Enström. Den avvikande meningen har majoritetsstöd i EU-nämnden eftersom Moderaterna, Centerpartiet, Folkpartiet, Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna ställer sig bakom den.

Anf. 126 MARIE GRANLUND (S):

I så fall anmäler vi avvikande mening eftersom vi tycker att det är märkligt att man inte kan informera om vad som står i en regeringsförklaring som är officiell.

Anf. 127 JENS HOLM (V):

Vi ansluter oss till den avvikande mening som Marie Granlund anmälde.

Anf. 128 ORDFÖRANDEN:

Även Miljöpartiet ansluter sig till den och tycker att det är märkligt att man inte kan informera om vad som står i en regeringsförklaring.

Därmed går vi vidare till punkt 7, Libyen.

Anf. 129 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Även under den punkten har ni fått utskickat rådsslutsatser. Vi ser förstås mycket allvarligt på utvecklingen i Libyen. Vi betonar vikten av ett omedelbart eldupphör och ser det som början på en konstruktiv och

inkluderande politisk dialog med alla relevanta aktörer. Det som händer i Libyen påverkar grannländerna och också Europa.

Vi stöder dialoginitiativet i FN:s regi och den särskilde representanten Leóns ansträngningar.

Vi välkomnar även den diskussion som har inletts i EU om ett politiskt ramverk för krishantering i Libyen.

Anf. 130 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i denna fråga.

Vi går till punkt 8, Övriga frågor. Finns det några sådana som utrikesministern vill ta upp?

Anf. 131 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Nej, det finns inga anmälda övriga frågor.

Anf. 132 ORDFÖRANDEN:

Därmed är vi klara med samtliga dagordningspunkter. Jag tackar utrikesministern med medarbetare för närvaron i EU-nämnden i dag.

Innehållsförteckning

2014/15:4

17 oktober

§ 1 Allmänna frågor.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 4 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	1
Anf. 5 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 6 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	2
Anf. 7 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 8 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	2
Anf. 9 JOHNNY SKALIN (SD).....	3
Anf. 10 JOHAN HULTBERG (M).....	3
Anf. 11 JENS HOLM (V).....	4
Anf. 12 ORDFÖRANDEN.....	5
Anf. 13 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	5
Anf. 14 KERSTIN LUNDGREN (C).....	6
Anf. 15 DÉSIRÉE PETHRUS (KD).....	6
Anf. 16 FREDRIK MALM (FP).....	7
Anf. 17 JENS HOLM (V).....	7
Anf. 18 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	7
Anf. 19 JOHAN HULTBERG (M).....	8
Anf. 20 DÉSIRÉE PETHRUS (KD).....	8
Anf. 21 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 22 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	9
Anf. 23 KERSTIN LUNDGREN (C).....	10
Anf. 24 FREDRIK MALM (FP).....	10
Anf. 25 JOHAN HULTBERG (M).....	10
Anf. 26 MARIE GRANLUND (S).....	11
Anf. 27 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	12
Anf. 28 ORDFÖRANDEN.....	12
Anf. 29 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	12
Anf. 30 DÉSIRÉE PETHRUS (KD).....	13
Anf. 31 JENS HOLM (V).....	13
Anf. 32 JOHNNY SKALIN (SD).....	13
Anf. 33 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	14
Anf. 34 ORDFÖRANDEN.....	14
Anf. 35 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	14
Anf. 36 ORDFÖRANDEN.....	15
Anf. 37 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	15
Anf. 38 ORDFÖRANDEN.....	15
Anf. 39 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	15
Anf. 40 ORDFÖRANDEN.....	15
§ 2 Utrikes frågor.....	16
Anf. 41 ORDFÖRANDEN.....	16
Anf. 42 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	16
Anf. 43 ORDFÖRANDEN.....	16
Anf. 44 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	16
Anf. 45 ORDFÖRANDEN.....	17

Anf. 46	JOHNNY SKALIN (SD)	17
Anf. 47	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	18
Anf. 48	LAWEN REDAR (S)	18
Anf. 49	KERSTIN LUNDGREN (C)	18
Anf. 50	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	19
Anf. 51	ORDFÖRANDE	20
Anf. 52	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	20
Anf. 53	KARIN ENSTRÖM (M)	21
Anf. 54	KERSTIN LUNDGREN (C)	22
Anf. 55	JOHNNY SKALIN (SD)	22
Anf. 56	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	23
Anf. 57	MARIA WEIMER (FP)	23
Anf. 58	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	24
Anf. 59	KERSTIN LUNDGREN (C)	24
Anf. 60	JOHNNY SKALIN (SD)	25
Anf. 61	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	25
Anf. 62	ORDFÖRANDE	26
Anf. 63	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	26
Anf. 64	JOHNNY SKALIN (SD)	27
Anf. 65	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	27
Anf. 66	ORDFÖRANDE	28
Anf. 67	MARIA WEIMER (FP)	28
Anf. 68	KERSTIN LUNDGREN (C)	28
Anf. 69	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	28
Anf. 70	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	29
Anf. 71	ORDFÖRANDE	29
Anf. 72	KERSTIN LUNDGREN (C)	29
Anf. 73	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	29
Anf. 74	MARIA WEIMER (FP)	30
Anf. 75	JOHNNY SKALIN (SD)	30
Anf. 76	ORDFÖRANDE	30
Anf. 77	JOHNNY SKALIN (SD)	30
Anf. 78	KERSTIN LUNDGREN (C)	30
Anf. 79	LAWEN REDAR (S)	31
Anf. 80	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	31
Anf. 81	ORDFÖRANDE	31
Anf. 82	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	32
Anf. 83	ORDFÖRANDE	32
Anf. 84	KARIN ENSTRÖM (M)	32
Anf. 85	PAVEL GAMOV (SD)	32
Anf. 86	KERSTIN LUNDGREN (C)	33
Anf. 87	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	33
Anf. 88	MARIA WEIMER (FP)	34
Anf. 89	JENS HOLM (V)	34
Anf. 90	KERSTIN LUNDGREN (C)	34
Anf. 91	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	35
Anf. 92	ORDFÖRANDE	35
Anf. 93	KARIN ENSTRÖM (M)	35
Anf. 94	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	35

Anf. 95	JOHNNY SKALIN (SD)	36	2014/15:4
Anf. 96	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	36	17 oktober
Anf. 97	KARIN ENSTRÖM (M)	36	
Anf. 98	ORDFÖRANDEN	36	
Anf. 99	KARIN ENSTRÖM (M)	36	
Anf. 100	ORDFÖRANDEN	36	
Anf. 101	JENS HOLM (V)	37	
Anf. 102	PAVEL GAMOV (SD)	37	
Anf. 103	KERSTIN LUNDGREN (C)	37	
Anf. 104	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	37	
Anf. 105	KERSTIN LUNDGREN (C)	37	
Anf. 106	ORDFÖRANDEN	37	
Anf. 107	KERSTIN LUNDGREN (C)	37	
Anf. 108	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	37	
Anf. 109	JOHNNY SKALIN (SD)	38	
Anf. 110	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	38	
Anf. 111	KERSTIN LUNDGREN (C)	38	
Anf. 112	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	38	
Anf. 113	KARIN ENSTRÖM (M)	38	
Anf. 114	MARIE GRANLUND (S)	39	
Anf. 115	KERSTIN LUNDGREN (C)	39	
Anf. 116	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	39	
Anf. 117	KERSTIN LUNDGREN (C)	39	
Anf. 118	ORDFÖRANDEN	40	
Anf. 119	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	40	
Anf. 120	ORDFÖRANDEN	40	
Anf. 121	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	40	
Anf. 122	ORDFÖRANDEN	40	
Anf. 123	NIKLAS WYKMAN (M)	40	
Anf. 124	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	40	
Anf. 125	ORDFÖRANDEN	41	
Anf. 126	MARIE GRANLUND (S)	41	
Anf. 127	JENS HOLM (V)	41	
Anf. 128	ORDFÖRANDEN	41	
Anf. 129	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	41	
Anf. 130	ORDFÖRANDEN	41	
Anf. 131	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	41	
Anf. 132	ORDFÖRANDEN	42	